

ЗМІСТ

Засідання двадцять перше
(Середа, 21 березня 2018 року)

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції, виступи народних депутатів України	...2
Заява фракцій «Самопоміч» і Радикальної партії Олега Ляшка	...17
Відхилення проекту Закону «Про приєднання України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення»	...19
Відхилення проекту Постанови «Про заходи із посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб»	...53

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ДВАДЦЯТЬ ПЕРШЕ

Сесійний зал Верховної Ради України
21 березня 2018 року, 10 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Прошу заходити до залу, підготуватися до реєстрації. Прошу займати робочі місця. Готові, колеги?

Прошу народних депутатів зареєструватися.

У залі зареєструвалися 344 народні депутати.

Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Сьогодні день народження нашого колеги народного депутата Сергія Івановича Кіраля. Привітаймо нашого колегу з днем народження (*Оплески*).

Колеги, нагадаю вам, що два тижні тому за ініціативи України голови парламентів України, Литви, Польщі, Молдови підписали спільний лист про недопустимість проекту «Північний потік-2», який є загрозою для енергетичної безпеки України. Дуже важливо, що наш голос був почутий, і сьогодні представник Державного департаменту Сполучених Штатів Америки заявив, що компанії, які беруть участь у будівництві газогону «Північний потік-2», можуть потрапити під санкції.

Зокрема, у заяві Держдепу йдеться: «Ми вважаємо, що «*Nord Stream2*» підриває енергетичну безпеку і стабільність Європи. Він надасть Росії ще один засіб для чинення тиску на європейські країни, особливо на такі, як Україна». Високо цінуємо підтримку України нашими союзниками і закликаємо інші країни, зокрема країни ЄС, також запровадити санкції проти компаній, які беруть участь у будівництві цього газогону. «Північний потік-2» – це російська зброя у війні не лише проти України, а й проти всіх країн вільного світу. «Північний потік-2» – це інструмент Путіна, щоб зробити європейські країни

залежними від Росії. Сподіваємося на стратегічну мудрість Європи та її лідерів. Сильніші – разом, незалежні – разом.

Дякуємо нашим союзникам (*Оплески*).

Хочу нагадати, що сьогодні за Регламентом відводиться 30 хвилин на виступи народних депутатів. Прошу всіх, які мають намір взяти участь у виступах, підготуватися до запису. Зараз буде проведено запис для участі у виступах народних депутатів.

Отже, прошу провести запис для участі у виступах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Севрюков Владислав Володимирович. Кому ви передаєте слово? Будь ласка, визначіться.

СЕВРЮКОВ В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово Олегу Барні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олег Барна. Будь ласка.

БАРНА О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Слава Ісусу Христу! Ми не маємо права давати юридичні оцінки діяльності Надії Савченко, бо це виключно компетенція правоохоронних органів і спецслужб, але дати політичну оцінку її діяльності як депутата ми зобов'язані. Бо незалежно від політичної приналежності кожного з нас, у нас повинна бути єдина мета – служіння українському народу і захист інтересів держави.

Я поважаю гідність тих, які захищали країну на сході, які захищали гідність на Майдані, всіх бойових побратимів, які разом зі мною були в Станиці Луганській чи в Чорнухиному. Вони є взірцем нашої громадянської позиції, гідності і відповідальності за країну без будь-яких преференцій на землю, на пільги, на те, щоб принижувати інших чи замахуватися на їх гідність. Ветерани АТО мають бути взірцем законослухняності та відповідальності.

Кожен з нас, можливо, ще не повною мірою осмислює дії спецслужб Росії щодо розвалу суспільної стабілізації, суспільної думки в Україні. Але кожен з нас, особливо українські політики, має відчувати підлість їх намірів щодо знищення Української держави. Прикладом необдуманості чи випадковості дії саме російського впливу є заяви Надії Савченко в ПАРЄ про відмову у наданні Україні летальної зброї, про зняття санкцій з Росії, про її заяви щодо прямих переговорів з ватажками «ДНР» і «ЛНР», які визнали б їх легітимність та підтвердили б слова Путіна про громадянський конфлікт на сході, а не агресію Росії, або про одностороннє звільнення російських полонених чи сепаратистів на угоду Путіну. Невипадково всі ці заяви співзвучні зі словами Путіна.

Отож, Савченко, на превеликий жаль, для всіх нас стала проектом ФСБ Росії, який був реалізований путінським кумом, головою партії «Український вибір» Медведчуком і запханий у Верховну Раду України за допомогою партії «Батьківщина» Юлії Володимирівни під номером один.

Очевидно, нам треба зрозуміти ті факти, що це продовження гібридної війни проти України, починаючи із розвалу помаранчевої коаліції у 2007 році, недофінансування, розвалу армії і тих акцій, які проходять під Верховною Радою за кошти Курченка, ФСБ, організовані заїжджими козачками.

Досить уже нам гратися в політику, досить кричати про патріотизм...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Завершуйте, 10 секунд.

БАРНА О.С. Нам потрібно, нарешті, стати патріотами, бо, за словами деяких псевдоактивістів, якщо дехто хоче «руського мира» в Україні, то голосуйте за «Український вибір» і Тимошенко – і будете його мати...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.
Дуже багато промовців сьогодні.

Запрошується до слова народний депутат Жолобецький. Будь ласка, шановний колего.

ЖОЛОБЕЦЬКИЙ О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності (одномандатний виборчий округ № 129, Миколаївська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні народні депутати! Шановні мешканці міста Миколаєва! У Миколаївській області вагоме соціально-економічне значення має державне підприємство «Миколаївський суднобудівний завод». Це на сьогодні єдине державне підприємство суднобудування, яке має статус підприємства стратегічного значення для економіки і безпеки держави, проте вже тривалий час перебуває у критичному стані. Усі працівники протягом 3,5 року не отримують заробітної плати.

Ключовим об'єктом заводу є відомий на всю країну крейсер «Україна», побудований 25 років тому. Проте, на превеликий жаль, на сьогодні він перебуває в занедбаному стані та просто знищується. У 2003 році Міністерство оборони України відповідно до укладених договорів сплачувало за послуги з утримання даного крейсера, за що Миколаївський суднобудівний завод щорічно отримував близько 6,5 мільйона. Незважаючи на скрутне фінансове становище заводу, наявність заборгованості із виплати заробітної плати його працівникам, всупереч вимогам розпорядження Кабінету Міністрів щодо зобов'язань міністерства забезпечити утримання крейсера та покриття збитків, Міністерство оборони не тільки не визначило розміру збитків, завданих заводу у зв'язку з припиненням будівництва крейсера, та джерела їх покриття, а й остаточно припинило у 2015 році його утримання. А утримання крейсера передбачає великий обсяг робіт: підключення електроенергії, систем вентиляції, перевірка електроніки, велика кількість працівників заводу працювали щомісяця, щоб утримувати цей крейсер.

Однак утримання крейсера було зупинено у зв'язку з тим, що у розподілі видатків Міністерства оборони фінансування заходів з утримання недобудованого ракетного крейсера не передбачено. Врешті-решт, збиткове зберігання військового майна Збройних Сил України призвело до погіршення фінансового стану всього суднобудівного заводу та зростання заборгованості із виплати заробітної плати. Наразі заборгованість становить більше 65 мільйонів гривень.

В умовах відсутності державного замовлення на будівництво кораблів останнім джерелом фінансування погашення заборгованості із заробітної плати завод планував отримати відшкодування Міністерством оборони витрат на утримання крейсера.

Така бездіяльність значно погіршила соціальне становище на заводі та в місті Миколаєві і ставить під загрозу екологічну ситуацію в регіоні. Припинення утримання крейсера призведе до руйнування його енергетичних вузлів, елементів обладнання, екологічного забруднення річок Південний Буг та Інгул.

Наголошую на тому, що Міністерство оборони має пряме зобов'язання щодо сплати за послуги з утримання крейсера, оскільки замовником будівництва, а в подальшому добудови крейсера є держава Україна в особі Міністерства оборони. Чому держава в особі Міністерства оборони не передбачає видатків на його утримання і взагалі заперечує своє зобов'язання...

ГОЛОВУЮЧА. Додайте 10 секунд.

ЖОЛОБЕЦЬКИЙ О.О. Враховуючи, що замовником будівництва, а в подальшому добудови крейсера є держава в особі Міністерства оборони, ми просимо Міністерство оборони укласти договори з Миколаївським суднобудівним заводом...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Я просто не можу більше додати. Добре, 15 секунд. Будь ласка, вкладайтеся в графік.

ЖОЛОБЕЦЬКИЙ О.О. Дякую. Прошу Кабінет Міністрів прийняти виважене рішення щодо подальшої долі ракетного крейсера «Україна». Прошу вважати мій виступ депутатським зверненням до Міністерства оборони та до Кабінету Міністрів України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Слово надається Віктору Галасюку. Будь ласка.

Шановні колеги, я прошу вкладатися в регламент, бо багато бажаючих виступити, і потім є образи.

Дякую.

ГАЛАСЮК В.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія Олега Ляшка. Шановні колеги! Наша команда розробила промисловий пакет реформ, для того щоб створити в Україні декілька мільйонів робочих місць, для того щоб українців-заробітчани, які змушені були виїхати за кордон і там заробляти, повернути до України, до своїх родин, для того, щоб кошти, виведені в офшори, повернути і вкласти в українські інвестиції, в українське виробництво, для того щоб закордонні інвестори прийшли в Україну і розвивали тут свої виробництва, створюючи робочі місця з гідною заробітною платою для українців.

Цей сміливий комплексний промисловий пакет реформ нараховує понад 10 законопроектів. Більше того, низку цих ініціатив було включено Прем'єр-міністром до переліку 35 пріоритетних законопроектів. Це, зокрема, законопроект про захист українських експортерів, яким пропонується зняти абсолютно корупційні, штучні адміністративні процедури, які Міністерство економічного розвитку та торгівлі застосовує до українських виробників – експортерів, по суті, гальмуючи експорт, створюючи корупцію і блокуючи розвиток інвестиційної діяльності. Це законопроект про детінізацію ринку металобрухту в Україні, для того щоб дати можливість українським металургам гарантовано, безперешкодно отримувати металургійну сировину, яка в Україні є, але вона тінізована, українському бюджету отримувати можливість легального наповнення. Тобто вивести цю галузь, яка на сьогодні тіньова, у світлу сферу економіки і збільшити бюджетні надходження. Це законопроекти про індустріальні парки, які створюють потужні інвестиційні переваги порівняно з іншими країнами. Завдяки цьому пакету законодавчих ініціатив Україна зможе ефективно конкурувати за інвестиції, за робочі місця з Туреччиною, Польщею, Словаччиною та з іншими країнами.

У мене є запитання. Чи чули ви про ці законопроекти від керівництва Міністерства економічного розвитку і торгівлі – від Степана Івановича Кубіва, Першого віце-прем'єр-міністра – міністра економічного розвитку і торгівлі, чи від його першого заступника Максима Нефьодова, відповідального за промислову політику в уряді? Ні. Думаю, що ви чули, як і я, від них зовсім про інше – про імітацію дерегуляції, щоб маніпулювати, щось підігнати, покращити позиції

в рейтингу *Doing Business* без реального покращення умов інвестиційної діяльності. Чи чули ви від них слова підтримки проекту Закону «Купуй українське, плати українцям»? Чи про підтримку створення Експертно-кредитного агентства, яке уряд зобов'язаний створити відповідно до закону, який ми з вами в цьому залі вибороли? Чи, можливо ви від них чули про безкоштовне приєднання до інженерних мереж – найбільший бар'єр на сьогодні для інвестицій в економіку?

Тому команда Радикальної партії виступає за реальне поліпшення бізнес-клімату і розвиток виробництва, а не за ту імітацію, якою на сьогодні займається влада.

ГОЛОВУЮЧА. Запрошується до слова народний депутат Люшняк. Будь ласка.

ЛЮШНЯК М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 166, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановна пані головуюча! Шановний український народі! Шановний український парламенті! Сьогодні Комітет з питань бюджету на своєму засіданні розподілятиме кошти в галузі тваринництва на 2018 рік. Міністерство заклало і Верховна Рада проголосувала за виділення 4 мільярдів на розвиток тваринництва і українського села. Але що відбувається? Повторюється 2017 рік, левову частку цих грошей хочуть забрати окремі олігархи, використати їх не тільки на побудову інфраструктурних проєктів, а й на виготовлення біогазових установок, для чого не тільки використовуватимуть бюджетну підтримку в галузі АПК, а ще й одержуватимуть державну підтримку за рахунок «зеленого» тарифу на енергію. Скажіть, чи може Україна сьогодні будувати чийсь приватний бізнес за рахунок бюджетних коштів, за рахунок того, що зменшується поголів'я великої рогатої худоби на селі?

Нашим аграрним комітетом було внесено пропозицію до бюджетного комітету щодо обмеження бюджетної дотації в галузі тваринництва на суму не більше 150 мільйонів. На сьогодні вся Україна підтримує обмеження, тому що ми розуміємо, що саме підтримка малого та середнього бізнесу на селі стимулюватиме українську економіку, про що визначено також у кодексі, що кожне подвірне господарство отримує дотацію на одну корову, на теля.

Я пропоную залишені кошти (а вони, якщо діятиме обмеження, залишатимуться в українському бюджеті) використати на подвірні господарства і збільшити суму виплати на одну корову. На сьогодні це 1,5 тисячі гривень. Ми повинні виділити 3 тисячі, щоб люди могли утримувати свої господарства. Це перше.

Друге. Це дасть можливість для впровадження бюджетної програми щодо розвитку фермерських господарств, за якою закладено 1 мільярд гривень, що стимулюватиме подвірні господарства створювати кооперативи, купляти молочні апарати, щоб підвищувати якість молока.

На сьогодні завдання українського парламенту полягає в тому, щоб сприяти розвитку малого та середнього бізнесу, щоб саме подвірні господарства отримували максимальну вигоду.

На минулому засіданні Комітет з питань податкової політики рекомендував законопроект [№ 8059](#) прийняти за основу. Я прошу, щоб Голова Верховної Ради поставив його на розгляд у парі із законопроектом [№ 7403-2](#). Це стимулюватиме малий та середній бізнес і дасть змогу отримувати найбільші дотації саме малим...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего.

Наступний виступ – народний депутат Юринець. Будь ласка, пані Оксано.

ЮРИНЕЦЬ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Добрий день, шановна пані головуюча! Шановні народні депутати! Шановний український народе! Реформа дипломатичної служби сьогодні як ніколи актуальна. Фракція «Блок Петра Порошенка» переконана у необхідності вдосконалювати інструменти захисту національних інтересів України, тому вже на цьому пленарному тижні важливо остаточно підтримати реформу дипломатичної служби, передбачену в президентському законопроекті [№ 7322](#).

Українські дипломати створили потужний фронт захисту цілісності України на міжнародній арені. Завдяки їхній роботі весь цивілізований світ засуджує грубе порушення норм міжнародного права і військову агресію Росії проти нашої країни. Західні союзники постійно посилюють санкції і не припиняють економічного тиску на агресора.

Нагадаю, наприкінці минулого року Україна відзначила 100-річчя заснування першої структури зовнішньополітичної служби. Це зародило українську дипломатію. Якби в ті роки наша дипломатія була настільки потужною, як сьогодні, то вже понад 100-річчя Україна мала б власну державу, бо для ефективного протистояння зовнішній агресії вміння захистити себе на міжнародному рівні і згуртувати союзників довкола себе не менш важливі, ніж мати потужну армію.

Уже зараз наша держава встановила відносини з понад 180 країнами світу. Україна є членом низки надважливих міжнародних організацій: ОБСЄ, Ради Європи, СОТ. Ми є непостійним членом в Раді безпеки ООН. Ми зафіксували чіткий курс на набуття членства в НАТО та в Євросоюзі.

Водночас міцніє і український паспорт. До кінця цього року кількість держав, до яких українці матимуть право в'їзду без віз, має досягти ста.

Ухвалення реформи дипслужби дасть дипломатам додаткові механізми для ведення професійної діяльності за європейськими та американськими стандартами. Дипломатична служба має стати популярнішою і залучати найкращих фахівців на вакантні посади.

Законопроектом чітко визначено правовий статус представників дипкорпусу, визначено критерії для вступу на дипломатичну службу, її проходження і механізми припинення. Відповідно до оновленого закону працівники дипслужби прирівнюватимуться до державних службовців з відповідними перевагами і соціальним захистом. Положеннями запропонованого законопроекту № 7322 визначаються організаційні засади діяльності органів і підрозділів дипломатичної служби, що відповідають за реалізацію зовнішньої політики України.

В умовах протидії російській агресії та окупації частини території модернізація законодавства щодо діяльності дипломатичного корпусу надзвичайно важлива. Ми маємо можливість осучаснити принципи діяльності дипломатів, а це зробить їхню роботу простішою та ефективнішою задля захисту інтересів України. Остаточне прийняття законопроекту № 7322 буде нехай і запізнілим, але чудовим подарунком до 100-річчя української дипломатії.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Бублик передає слово Міщенко. Будь ласка.

МІЩЕНКО С.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 98, Київська область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановні громадяни України! Хочу зачитати останнє повідомлення прес-служби Міністерства соціальної політики: «Підготовка до другого етапу пенсійної реформи, що реалізовуватиметься у 2019 році, вимагає нейтралізації сьогоднішніх дисбалансів, що їх виявила реформа на першому етапі. І сьогодні ми вже по факту отримали результат, що змушує нас виправити декотрі перекоси».

Хіба ви не знали до цього, що будуть ці перекоси і дисбаланси? Хто ж вам радив приймати таку пенсійну реформу? Ті депутати, які проголосували червоною кнопкою?

А ми говорили про те, що це буде проблема номер один по країні. Ви поділили людей на два сорти: одні отримали підвищення пенсій від 2 до 6 тисяч, а всі інші – подачки, як колгоспники, що працювали за трудові більше 40 років, чи взагалі нічого не отримали, як журналісти, науковці, працівники інших сфер.

Як ідеться в повідомленні, ще одна проблема, що окреслилася, – перерахунок пенсій вийшов меншим від очікуваного у декотрих пенсіонерів. То це зрозуміло, тому що останні соціологічні дані показали, що пенсійною реформою задоволені 9 відсотків пенсіонерів, а 91 – не задоволені.

А куди ж пішли ці гроші? Згідно з останніми повідомленнями цього ж міністерства, основні суми з цих мільярдів було спрямовано на окуповані території, тому що більше півмільйона шахтарів у Донецькій і Луганській областях, які мають право на пільгове пенсійне забезпечення за списком № 1, отримали підвищення від 2 до 6 тисяч.

А ви знаєте про таке поняття, як пенсійний туризм? Сьогодні в Маріуполі неможливо зняти квартиру. Чому? Тому що кожного місяця пенсіонери з «ДНР» і «ЛНР» приїждять до нас отримувати пенсії, а потім повертаються назад на окуповані території і там також отримують пенсії. Як пояснити це бабусям і дідусям з Тернопільської, Волинської, Київської, Житомирської та інших областей, які відправляють своїх онуків на війну і які нічого не отримали?

Я закликаю тих, які ідуть кандидатами в президенти, які підуть на парламентські вибори і тих мажоритарників, які голосували за цю пенсійну реформу, внести до неї зміни. А це елементарно зробити,

повернувши коефіцієнти, а не так, як є сьогодні, 15 років пропрацювали – один коефіцієнт, 35 років – інший коефіцієнт. Ось тоді буде якийсь толк. Іншого...

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується народний депутат Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЄВ Є.В., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). У нас залишився один день, щоб виправити жахливе законодавство, яке було обманом проведено через парламент, яке змушує найкращих активних громадян звітувати перед посадовцями. Ідеться про декларування громадських організацій. Я думаю, ви всі пам'ятаєте, у який шахрайський спосіб ці вимоги було вписано в закон, і, мабуть, усі зрозуміли за цей час, що це ідіотська і проти кожного, хто перебуває в цій залі, ідея, не кажучи вже про людей, на яких поширюється дія цього закону.

Коли громадяни контролюють посадовців – це добре, це і є демократія. Коли посадовці намагаються встановити контроль за громадянами – це дорога до пекла, дорога не туди. Думаю, всі бачили роз'яснення агенції із запобігання корупції, чи як її правильно тепер називати, сам не знаю. Вони сказали, що будь-хто, хто випив каву, отримав ручку від громадської організації, у статуті якої є слова про запобігання корупції, вже має заповнювати декларацію так, як заповнюємо ми, як заповнюють усі посадовці, які отримують гроші платників податків, які мають велику відповідальність і великі повноваження. Завтра – один день, щоб це виправити.

Звертаю увагу колег, що Венеціанська комісія на прохання Ради Європи спеціально проаналізувала це законодавство і сказала, що це дорога в нікуди, це реальне обмеження громадянських прав. Насправді, я не втомлюся про це нагадувати, ми є парламентом, який створив дуже добре антикорупційне законодавство разом з цими самими громадськими організаціями. Не треба давати заводити себе в трясовину, не треба займатися такими дурницями. Треба завтра виправити це рішення для того, щоб показати, що ми готові самі виконувати закони, а не створювати халепи іншим громадянам.

Я звертаюся до всіх колег, впевнений, що це в інтересах більшості народних депутатів, – необхідно скасувати цю ідіотську вимогу, показати нашим європейським партнерам, що ми європейці і утверджуємо справжні європейські стандарти своїми голосуваннями.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Білий передає слово Олександру Вілкулу. Запрошую вас до слова. Будь ласка.

ВІЛКУЛ О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні громадяни України! Хотів би у своєму виступі звернути увагу Верховної Ради на ситуацію з цінами на продукти харчування. Проводячи багато зустрічей з людьми з різних міст та регіонів, мушу зазначити, що деякі продукти, які ще п'ять років тому були невід'ємною частиною столу більшості громадян України, на сьогодні поступово перетворюються на розкіш. Початок 2018 року показав, що навіть порівняно з початком минулого року такі продукти, як м'ясо, яйця, вершкове масло, сир та багато інших, подорожчали більш ніж на 30 відсотків, а за деякими позиціями навіть наполовину від минулорічної ціни.

Ця тенденція на ринку продуктів харчування свідчить лише про одне: діючий уряд повністю відсторонився від функції нагляду та контролю за тим, що відбувається на ринку продовольчих товарів та продуктів харчування. Це найперше болісно вдарило по найменш захищеним українським громадянам.

Та чи є взагалі сьогодні в Україні громадяни, які відчувають себе соціально захищеними? Скільки ще таких людей залишилося в державі?

Влада розпочала та просуває провальні економічні реформи, які насправді перетворилися на соціальні експерименти. Влада своєю безграмотністю, своєю економічною політикою призвела до багаторазового зростання комунальних тарифів. Рівень безробіття в Україні стрімко зростає та стрімко падають реальні доходи громадян, хто що не говорив би в уряді про підвищення мінімальної зарплати та пенсії. Все це стрімко з'їдають інфляція та зростання цін. Влада повністю відмовилася від своєї головної функції та обов'язку – забезпечувати соціальний захист, гарантувати гідний рівень життя своїх громадян

навіть у той час, коли держава з різних причин переживає не найкращі часи.

Вважаю, що відмова українського уряду від контролю за цінами на першочергові продукти харчування є майже злочинним рішенням. Поки уряд грає у вільний ринок та вважає, що ситуація з цінами стабілізується сама собою, мільйони українських сімей все частіше не можуть дозволити собі купити м'ясо або рибу, або навіть масло чи сир.

Ще раз повторюю, елементарні продукти харчування, з придбанням яких ще декілька років тому не виникало жодних проблем, сьогодні перетворилися на розкіш. Я закликаю діючий уряд та діючу Верховну Раду, яка серед іншого покликана контролювати роботу виконавчої влади, згадати, для кого вони працюють.

Як на сьогодні необхідний мораторій на підвищення комунальних тарифів, так вкрай необхідна жорстка політика уряду, спрямована на стримування цін на продукти харчування і недопущення їх подальшого зростання.

ГОЛОВУЮЧА. Додайте 15 секунд. Завершуйте, будь ласка.

ВІЛКУЛ О.Ю. Звертаюся до Верховної Ради та до уряду. Почніть робити свою роботу, панове депутати, міністри та чиновники, або поступіться місцем тим, хто на відміну від вас знає, як подолати...

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується народний депутат Кіт. Йому слово передає народний депутат Довбенко. Потім останній виступ – Володимир Михайлович Литвин.

КІТ А.Б., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 126, Львівська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Стрийщина, Жидачівщина. Шановні колеги! Знову хочу повернутися до питання, яке всім болить, у галузі агропромислового комплексу, а саме до двох законопроектів № 7403-2 і № 8059, які дуже тут нашумили і які ми маємо, сподіваюся, розглядати в залі.

Світова практика країн з високою культурою сільського виробництва говорить тільки про одне: сильна економіка – це індустріальна

економіка. Країни, які відмовилися від глибокої переробки та індустріалізації своєї економіки, завжди на останніх щаблях в розвитку світових економік. У всіх провідних країнах світу, які є виробниками олійних культур, діють експортні мита для захисту національного виробництва. Це звичайна, здорова практика для того, щоб не вивозити сирцю, а здійснювати глибоку переробку у своїй країні.

Я хочу насамперед подякувати колегам з бізнесу, які працювали із «Самопоміччю» і пролобіювали рішення про заборону на вивіз соняшнику, завдяки чому Україна ввійшла до трійки найбільших експортерів соняшникової олії у світі.

Наступне, що хочу сказати. Я не розумію, чому ми ратуємо за те, що треба вивозити сирець з України. Я не розумію, чому раптом з'явилися інтереси в чистому експорті сої, коли для всіх зрозуміло, що головним експортером сої є російська компанія «Содружество», яка побудувала в Білорусі та в Росії заводи для переробки української сої. У мене запитання: чи ми будемо діяти послідовно і щось змінювати у своїй країні?

Вважаю так само, як і мої колеги, що ми повинні у своїй країні переробляти абсолютно все: від пиломатеріалів до глибокої переробки лісу, до соєвих білків і всього, що залишається на нашому ринку. Відповідь треба шукати не в зовнішніх запозиченнях, а в місцевих ресурсах, які дають нам можливість тут зекономити гроші і зробити додану вартість для кожного з українців.

Повертаюся ще раз до найголовнішого. Не буде в нас ніякого дешевого споживчого кошика для людей, якщо ми не повернемося обличчям до переробки всередині в країні і не зменшимо ПДВ для внутрішнього споживача – українця. Я вірю в те, що здоровий лобізм національного виробництва переможе, і ми будемо мати індустріалізовану економіку та перестанемо бути сировинним додатком тої чи іншої країни світу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Останній виступ на сьогодні. До слова запрошується Володимир Михайлович Литвин. Будь ласка.

Колеги, я прошу повертатися до сесійного залу, бо потім ми перейдемо до розгляду питань порядку денного.

Будь ласка, пане Володимире.

ЛИТВИН В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, самовисуванець). Шановні народні депутати! Наше сьогоднішнє виявило дві такі особливості. Перша особливість – люди говорять про щастя не більше 5 хвилин, а весь інший час присвячують обговоренню проблем, які їх obsідають. І друга особливість – виявилося, що, окрім смертельного ворога людини, яким є наша недовговічна природа, ще більшим ворогом є українські реформатори, у тому числі присутні в цій залі переважно з правого боку. Бо терпіння людей, ця найбільша мужність, закінчилося.

Про пенсії. Я процитую вам слова з листа 81-річної жінки на прізвище Баришевська з Харкова, яка пише: «Я не можу далі жити, мені соромно. Після підвищення пенсії я отримала 1700 гривень. Зачитайте цим депутатам-негідникам і скажіть, як мені прожити на цю пенсію».

Уже зараз кожен двадцятий не може вийти на пенсію у 60 років, через 10 років 50 відсотків людей не зможуть вийти на пенсію у 60 років, бо їм треба працювати до 65 років. Це ті рішення, які ви прийняли.

Тому я пропоную, щоб негайно, у п'ятницю, ми заслухали звіт Кабінету Міністрів на прикладі одного з сільських районів, що дало підвищення пенсій, – не загальна розмова, а конкретно. Це перша проблема.

Друга проблема – охорона здоров'я. Шановні колеги, прочитайте ті рекомендації, які видає Міністерство охорони здоров'я щодо реалізації медичної реформи. Це просто жах! Чому досі не призначено міністра охорони здоров'я? Я розумію, що вгодовані політичні підсвинки починають нам доводити: коли коаліція узгодить, то ми цю проблему розв'яжемо. То нехай вони тоді підуть у районну поліклініку і побачать, як там обслуговуються люди.

Є проект закону про те, що виконувати обов'язки міністра особа не повинна більше двох місяців. Я пропоную, прошу і вимагаю поставити на розгляд цей законопроект, прийняти його і поставити крапку в проблемі міністра охорони здоров'я. Я розумію, що Верховна Рада тут безсила, бо вона призначена одним з обкомів і їй сказали, що вона працюватиме стільки, скільки вони вважатимуть за потрібне.

Тоді постає питання: навіщо такий уряд і навіщо така влада взагалі в країні?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, під час виступів народних депутатів було згадано одну фракцію і народного депутата.

Слово для репліки надається Сергію Соболеву, 1 хвилина. Будь ласка.

Я прошу не згадувати в некоректній формі колег, щоб ми не обмінювалися репліками цілий день.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановні колеги, представник пропрезидентської фракції переплутав факти, щоб не сказати, збрехав. Якщо цей представник забув, хто призначав пана Медведчука в контактну групу, я нагадаю йому: безпосередньо Петро Олексійович Порошенко – Президент України, про що згадує керівник Служби безпеки того часу, бо це сталося за його присутності. Хто на останній прес-конференції назвав Медведчука найефективнішим? Петро Олексійович Порошенко, якщо ви це забули. Хто надає можливість для прямих перельотів до Москви єдиній особі в країні – куму Президента Путіна? Порошенко, бо ніхто більше не має права цього зробити.

Тому коли ви вкотре будете ганяти журналістів, які знімають, як Медведчук літає до Москви, згадуйте Петра Олексійовича Порошенка і частіше до нього заходьте.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, до президії надійшла заява від двох фракцій – «Самопоміч» і Радикальної партії. Вони готові замінити перерву оголошенням заяви.

Слово для виступу надається лідеру фракції Радикальної партії Олегу Ляшку. Прошу.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. На жаль, я зараз вимушений буду покинути парламент і поїду до Чернігова, бо там закривають професійний ліцей побуту № 13, який готує швачок та інші робітничі кадри, потрібні для нашої економіки. У цьому ліцеї навчаються діти переважно із малозабезпечених сімей, із сільської місцевості, багато дітей-сиріт. Вони там отримують практичні знання, які дадуть можливість потім реалізуватися в дорослому житті.

Уряд колись прийняв рішення і передав фінансування системи професійно-технічної освіти на місцеві бюджети. І ось наслідки: рішенням Чернігівської міської влади ліцей побуту № 13, де сотні дівчат і хлопців отримували необхідні для реалізації в дорослому житті знання, місцева влада закриває, тому що їй треба приміщення цього ліцею в центрі Чернігова.

Така сама ситуація із закладами професійно-технічної освіти по всій Україні. Там навчаються десятки тисяч дітей, яких ми через таку неправильну політику випихаємо на заробітки за кордон. Замість того щоб проводити державну політику надання необхідних знань цим дітям, сприяння працевлаштування молоді, забезпечення житлом, щоб вони могли народжувати дітей, не боячись за своє майбутнє, влада проводить політику позбавлення дітей можливості отримувати знання і реалізуватися в рідній країні.

Фракція Радикальної партії звертається до Чернігівського міського голови і до всіх інших міських голів по Україні не закривати заклади професійно-технічної освіти. Ми вимагаємо від уряду відновити державне фінансування професійно-технічної освіти і проводити таку політику, щоб Україна мала висококваліфіковані робітничі кадри. Тому що коли уряд нам розказує про економічне зростання, то економічне зростання з неба не падає. Економічне зростання робиться робочими руками. Механізатори, муляри, столяри, металурги, шахтарі, будівельники – ось хто робить економічне зростання. Тож коли робітничі висококваліфіковані кадри залишають країну через низьку зарплату, через відсутність умов для становлення і реалізації, Україна приречена на бідність.

Тому ми вимагаємо від влади підвищення заробітної плати, а це – можливість зупинити міграцію. Ми вимагаємо від влади відновлення професійно-технічної освіти для того, щоб Україна будувала міцну економіку для себе, а не для наших зарубіжних конкурентів.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, я все-таки прошу враховувати, що сьогодні пленарний день, щоб інші важливі питання не завадили нам приймати ті рішення, за які ми маємо сьогодні голосувати.

Переходимо до розгляду питань порядку денного.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, час для виступів народних депутатів завершено. Я прошу всіх запросити депутатів до залу і підготуватися до голосування. У порядку денному на сьогодні, як завжди, важливі питання ратифікації, які об'єднують весь зал. Важливо тільки, щоб була достатня кількість депутатів у залі, щоб ми змогли ці рішення прийняти. Я переконливо прошу всіх зайняти робочі місця, зайти до залу. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу.

Переходимо до першого питання порядку денного. Це проект Закону «Про приєднання України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення» ([№ 0166](#)).

Свого часу Юрій Павленко доклав багато зусиль, щоб цю конвенцію було прийнято. Я впевнений, що ми зараз маємо шанс прийняти позитивне рішення щодо приєднання України до конвенції.

Колеги, я прошу зараз усіх підтримати пропозицію про розгляд законопроекту № 0166 за скороченою процедурою, щоб ми змогли порядок денний на сьогодні пройти швидко й ефективно. Я прошу підготуватися до голосування і підтримати. Будь ласка, не виходьте, а навпаки, заходьте до залу.

Я буду звертатися по іменах. Пане Ярославе, прошу підготуватися до голосування. Ярославе Дубневич, будь ласка, голосуємо.

Отже, я ставлю на голосування пропозицію розглянути проект закону № 0166 за скороченою процедурою. Прошу проголосувати і підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 140.

Я ще раз поставлю на голосування цю пропозицію і нагадаю вам, ми повинні розглянути два питання, які стосуються конвенції. Просто якщо ми підемо за повною процедурою, то встигнемо розглянути лише одне. Ми просто не встигнемо перейти до інших питань щодо ратифікації (*Шум у залі*).

Колеги, я дам можливість виступити усім фракціям, але давайте підтримаємо.

Отже, я ще раз ставлю на голосування пропозицію розглянути проект Закону «Про приєднання України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення» (№ 0166) за скороченою процедурою. Прошу голосувати і підтримати. Голосуємо, прошу підтримати.

«За» – 143.

Я поставлю третій раз, колеги. Наголошую, що я дам можливість виступити всім фракціям. Просто... (*Шум у залі*).

Колеги, у нас є два суміжні законопроекти. Тарасе, послухайте мене. Давайте тоді перший розглянемо за скороченою процедурою, а другий – за повною або навпаки.

Добре, давайте я поставлю третій раз пропозицію про скорочену процедуру. Якщо не вистачить голосів, будемо розглядати за повною.

Отже, хто за те, щоб розглянути проект № 0166 за скороченою процедурою, прошу голосувати і підтримати.

«За» – 138.

Є позиція залу розглядати за повною процедурою. Наступний законопроект, сподіваюся, ми зможемо пройти за скороченою процедурою і таким чином встигнемо розглянути до 12 години якщо буде позитивне голосування. Згодні, колеги?

Тоді переходимо до розгляду проекту за повною процедурою.

До доповіді запрошується заступник міністра юстиції Петухов Сергій Ігорович. Будь ласка. У вас за регламентом є 10 хвилин, але, якщо ви будете лаконічніші, це дасть змогу пройти обидва законопроекти до 12 години. Домовилися, так?

Будь ласка, Сергію Ігоровичу.

ПЕТУХОВ С.І., заступник міністра юстиції України з питань європейської інтеграції. Добрий день, шановні народні депутати! Дякую за таку увагу до важливої для українського уряду й українців

конвенції. Внаслідок послідовної політики уряду зменшується кількість дітей, які підлягають усиновленню. За п'ять років кількість таких дітей зменшилася на 30 відсотків – з 26 тисяч до 17 тисяч. Це, зокрема, наслідок того, що в Україні запроваджено різні форми опіки й піклування над дітьми. Крім усиновлення, яке є пріоритетною формою, запроваджено такі форми, як опіка, направлення у прийомні сім'ї, направлення в дитячі будинки сімейного типу. У таких формах піклування перебувають 12 тисяч дітей, і лише 5 тисяч досі знаходяться в дитячих будинках державної форми власності. З цих 5 тисяч близько 3 тисяч можуть бути потенційно усиновлені за кордон.

Українським сімейним законодавством чітко передбачається пріоритет національного усиновлення, і у статті 4 конвенції підтверджується цей принцип, що до міждержавного усиновлення може бути направлена лише та дитина, щодо якої розглядалися всі можливості національного усиновлення.

Крім того, у конвенції прямо говориться, що усиновлення відбувається відповідно до національного законодавства країни походження, отже, відповідно до законодавства України. За конвенцією не змінюється порядок, принципи і підстави для усиновлення українських дітей. Відповідно, крім пріоритету національного усиновлення, залишається положення Сімейного кодексу, за яким міждержавне усиновлення дозволяється лише стосовно дітей старших п'яти років і які більше року знаходилися в національній базі дітей, що можуть бути усиновлені.

Статистика показує, що іноземці найчастіше всиновлюють дітей або старших 10 років, які, на жаль, мають невеликі шанси бути усиновленими в Україні, або дітей з дуже важкими захворюваннями, і відповідно українці менше беруть на усиновлення таких дітей. Наприклад, у 2017 році іноземцями усиновлено 75 дітей з важкими захворюваннями, а українцями – 22 такі дитини. Це при тому, що загальна кількість усиновлень громадянами України становить 1,5 тисячі дітей, іноземцями – близько 300. Тобто сьогодні українці всиновлюють у п'ять разів більше дітей. Ми підтримуємо цей тренд і робимо все для того, щоб якомога більше дітей знайшли сім'ї в Україні. Водночас міждержавне усиновлення важливе у випадку дітей з важкими захворюваннями, дітей старшого віку, які мають менше шансів на усиновлення.

Цю конвенцію вже ратифіковано 98 державами, зокрема нашими сусідами – Молдовою, Вірменією, Польщею, Білоруссю. У ній немає нічого, що суперечило б національним інтересам України чи захисту українських дітей.

Чому нам потрібна ця конвенція? Передусім приєднання до неї дасть нам змогу прослідкувати долю усиновлених дітей. Зараз за кордоном на консульському обліку перебувають близько 14 тисяч українських дітей, яких усиновлено за кордон. Там так само є тренд на зниження, ще п'ять років тому їх було 18 тисяч.

Водночас без цієї конвенції Міністерство закордонних справ, на жаль, не має реальних дієвих механізмів, щоб прослідкувати за долею українських дітей. Тому звіти про становище дітей вони приймають лише від сімей, які це роблять добровільно. Тільки близько 50 відсотків сімей, які усиновили українських дітей, надсилають такі звіти. Тож ця конвенція потрібна для того, щоб наші консули за кордоном мали можливість отримувати звіти і вимагати від держав, де ці діти усиновлені, співпраці щодо цих питань.

Так само важливе положення, яке вводить ця конвенція, – запровадження акредитованих офіційних неприбуткових організацій, які проходитимуть верифікацію Міністерством соціальної політики України і які допомагатимуть іноземцям у процесі усиновлення.

На сьогодні в Україні, на жаль, діє напівлегальна ніким не контрольована і не регульована система посередництва. Тож реєструються випадки шахрайства, коли посередницькі організації намагаються або дати гроші керівникам дитячих будинків, або підробити медичні довідки для того, щоб продати більше дітей. Приєднання до цієї конвенції дасть нам змогу запровадити офіційний порядок і контроль за міждержавним усиновленням.

На жаль, під час попередніх обговорень порушувався міф про те, що за конвенцією надається перевага іноземцям чи зобов'язання нам давати дозволи на усиновлення за кордон, а також дозволяється усиновлення одностатевим парам. Це не так, конвенцією не регулюються ці питання. У статті 4 конвенції чітко говориться, що ці питання врегульовано національним законодавством країни походження, а Сімейним кодексом України визначено, що усиновлення одностатевими парами неможливе. Тож приєднання до цієї конвенції, насправді, лише надасть додатковий захист українським дітям, які проходять процедуру міждержавного усиновлення, що є в інтересах України.

Цей законопроект підтриманий омбудсменом, а також Уповноваженим Президента України з прав дитини. Він пройшов обговорення в чотирьох комітетах. Ми розуміємо, що є питання щодо контролю за процедурою, і законопроект, що йде наступним у порядку денному, яким пропонується внести зміни до законодавства України, потребує доопрацювання. Тому ми просимо зал підтримати дану конвенцію з умовою прийняття закону, який врегулював би цю процедуру всередині країни, проголосувати за цей законопроект наразі в першому читанні, доопрацювати його і тільки після внесення змін до законодавства України щодо запровадження процедури контролю, остаточно передати нотифікацію про приєднання до цієї конвенції в Гаазьку конференцію приватного права.

Готовий відповісти на будь-які запитання, які стосуються цієї конвенції.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за доповідь.

Шановні колеги, прошу записатися на запитання до доповідача. Будь ласка, Ігор Шурма, ваше запитання.

ШУРМА І.М., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). «Опозиційний блок». Хочу звернутися до доповідача. Я не звертатиму уваги на зовнішній вигляд, дрес-код. Це рівень культури кожної людини, хтось може прийти навіть з червоним м'ячиком на носі, це його особиста справа. А я вам поставлю запитання стосовно того, що ви сказали, що питання обговорено на засіданні чотирьох комітетів. То ви, коли людям доповідаєте, скажіть, будь ласка, що вчора на засіданні Комітету з питань охорони здоров'я цей законопроект не підтримано практично повним складом комітету. Це перше.

Друге. Дайте, будь ласка, конкретну відповідь: скільки років намагаються в Україні протягнути дану ратифікацію? За яких

президентів порушувалося це питання і чи воно було проголосовано? Скільки років триває намагання змусити Україну приєднатися до цієї конвенції?

ПЕТУХОВ С.І. Дякую за запитання. Дійсно, ця конвенція розглядалася чотирма комітетами, і голова Комітету у закордонних справах Ганна Гопко, думаю, розповість про позицію профільного комітету. У Комітеті з питань охорони здоров'я так само відбулося обговорення. Дійсно, там виникли питання. Сподіваюся, що представники комітету озвучать зауваження, які порушувалися на засіданні комітету. Ми знайшли порозуміння і готові врахувати ці зауваження під час доопрацювання законопроекту до другого читання.

Стосовно того, скільки разів ця конвенція розглядалася українським парламентом. Якщо я не помиляюся, сьогодні сьомий раз, як вона вноситься на розгляд.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Рухаємося далі. Олена Сотник, ваше запитання. Будь ласка.

СОТНИК О.С., *секретар Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* У мене запитання до заступника міністра. Прокоментуйте, будь ласка, статтю 19 конвенції щодо можливості передачі дитини прийомним батькам після переїзду дитини до держави, що приймає. На сьогодні в українському законодавстві чітко встановлено обов'язок усиновлювачів особисто забирати дітей з притулку. Цією статтею встановлено гнучкий механізм і передбачено, що дитина може бути доправлена до іноземної держави, де буде зустрічатися з усиновлювачами. Як ви вважаєте, наскільки все-таки гарантії, передбачені українським законодавством, доцільніші, ніж те, що зазначено в даній конвенції? Як ми будемо з цим розбиратися під час прийняття законопроекту про приєднання до цієї конвенції?

Дякую.

ПЕТУХОВ С.І. Дякую за запитання.

Дійсно, у статті 19 конвенції передбачається, що передача дитини, яка вже усиновлена, має здійснюватися за безпечних і належних умов та, якщо це можливо, у супроводі усиновлювачів або майбутніх усиновлювачів. Насправді, ми можемо в законі врегулювати такі випадки, їх не повинно бути багато, і в ньому має бути визначено відповідальність держави для забезпечення того, щоб така передача відбулася за безпечних і належних умов.

Тому я думаю, що ми можемо в законі виписати такі випадки, проконсультуватися з іншими підписантами Гаазької конвенції щодо практики інших держав, в яких випадках така передача можлива за відсутності усиновлювачів.

ГОЛОВУЮЧА. Залишається ще кілька запитань.
Олександро Кужель, ваше запитання. Будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* «Батьківщина». Найперше я замість вас скажу, що цю конвенцію пропихають у буквальному сенсі через парламент України 17 років. Скажіть, будь ласка, що заважало Міністерству юстиції протягом 17 років укладати прямі договори з країнами, як це роблять цивілізовані держави, а не держави третього світу, які готові врегулювати будь-які питання, аби зберегти дітей не тільки від каліцтва, а й від голодної смерті?

Підтвердьте, чи існує в Україні норма, за якою іноземці мають право усиновлювати тільки дітей, яким більше п'яти років. Це перше.

Друге. Ви розумієте, що, протягуючи цю конвенцію, яка не є договором у сфері міжнародного права і необов'язково до неї приєднуватися, ви на сьогодні не виконуєте свого найголовнішого завдання як заступника, який веде цей напрям, бо не створюєте умов для того, щоб іноземці, які, дійсно, хочуть усиновити наших дітей-інвалідів з маленького...

ГОЛОВУЮЧА. Додайте 10 секунд, щоб завершити.

КУЖЕЛЬ О.В. ...створити всі умови, щоб у держави була можливість контролювати, щоб таких дітей не забрали на органи, а дітей старших п'яти років – на послуги для педофілів.

ПЕТУХОВ С.І. Дякую за питання. Дійсно, умови, за яких іноземці можуть усиновлювати українських дітей, визначені в Сімейному кодексі. Там виписано про п'ятирічний вік і про те, що ця дитина має рік перебувати в національній базі дітей, які можуть бути усиновлені. Відповідно надаються всі можливості й пріоритети для усиновлення дітей українцями.

Я наведу статистику, скільки в нас є дітей старших 11 років, які можуть бути усиновлені, і скільки українців стоять у черзі, щоб їх усиновити. Дітей старших 10 років – близько 11 тисяч, сімей, які бажають усиновити дітей такого віку, – 25.

Щодо контролю. Саме найбільш розвинені і цивілізовані країни є сторонами цієї конвенції, зокрема всі основні держави, громадяни яких усиновлюють українських дітей.

Щодо питання про...

ГОЛОВУЮЧА. Додайте 30 секунд, щоб завершити.

ПЕТУХОВ С.І. Питання про двосторонні угоди порушувалося після того, як Україна не приєдналася до цієї конвенції. Інші країни – наші партнери не розуміють, навіщо потрібні двосторонні угоди, і відмовляються вступати з нами в переговори, тому що є конвенція, яка працює. Зокрема, до неї приєдналися не тільки країни Європи, а й Киргизстан, Білорусь, Молдова – усі наші сусіди, які мають схожі правові системи регулювання...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Дозвольте, будь ласка, так само поставити запитання. Чи приєдналася до цієї конвенції Російська Федерація?

ПЕТУХОВ С.І. Російська Федерація не приєдналася до цієї конвенції. Але навіть якщо вона приєднається, рішення про усиновлення приймається Україною лише в інтересах дитини. Міністерство соціальної політики, яке прийматиме таке рішення, має всі можливості відмовити у випадку усиновлення в Росію, якщо вважатиме, що таке усиновлення суперечитиме інтересам дитини.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего. Просимо вас повертатися до урядової ложі.

Запрошую до слова для співдоповіді голову профільного Комітету у закордонних справах Ганну Гапко. Прошу, пані Ганно.

ГОПКО Г.М., голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Добрий день, шановні українці! Добрий день, шановні колеги! Насамперед я хочу подякувати всім депутатам, які поставили критичні запитання щодо цієї конвенції, тому що ми говоримо про долю українських дітей і беремо відповідальність, зокрема, через механізм приєднання України до конвенції.

На засіданні нашого комітету ми ухвалили рішення, у якому чітко зазначили, що просимо підтримати рішення Комітету у закордонних справах та прийняти вказаний законопроект за основу та в цілому з поправкою комітету, в якій пропонується частину другу проекту закону викласти у новій редакції, а саме: «Цей Закон набирає чинності одночасно з набранням чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з приєднанням України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення». Тобто конвенція не діятиме, поки український парламент не прийме цього законопроекту.

Я закликаю всі профільні комітети розробити умови акредитації агенцій у сфері міждержавного усиновлення, дієві механізми контролю за їх діяльністю, що мають робити Міністерство соціальної політики та інші органи влади. Це потрібно зробити, щоб ми не бачили того, що відбувається 26 років незалежності, коли питання усиновлення дітей пов'язані з корупцією, шахрайством, оскільки відповідальні за це на місцях мають доступ до баз даних, отримують чітку інформацію про дітей, і в результаті ми спостерігаємо таку статистику і дуже багато маніпуляцій.

Тому, власне, у рішенні нашого комітету ми й закликаємо, щоб одночасно з приєднанням України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення було прийнято законопроект, який зараз пропонується на перше читання.

Ми вже говорили сьогодні з колегами, зокрема із «Самопомочі», що пані Ірина Сисоєнко пропонуватиме заяву до цієї конвенції, яку ми просимо також врахувати.

Хочу також сказати, що для нас дуже важливо, щоб звіти про умови проживання та виховання усиновлених дітей – громадян України, які залишаються одними з головних засобів контролю за умовами проживання та станом дітей, надавалися значно ефективніше.

Ми сьогодні говорили також про те, що є багато проблем із усиновленням. Врегулювати цю ситуацію можна завдяки приєднанню України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення.

Що дає ця конвенція?

Перше. Уніфікація процедури усиновлення в Україні з процедурою держав – учасниць конвенції.

Друге. Створення гарантій для забезпечення міждержавного усиновлення у найвищих інтересах дитини, системи співробітництва між договірними державами та дотримання таких гарантій, що дасть змогу запобігати викраденню, продажу або торгівлі дітьми.

Для нас також дуже важливо мати достовірні відомості про кандидатів усиновителів, удосконалити механізми нагляду за дотриманням прав дітей, усиновлених іноземцями, створити додатковий канал взаємодії через центральні органи, а в Україні це Міністерство соціальної політики, як одну з гарантій виконання зобов'язань держави, що приймає. Необхідно вдосконалити контроль за дотриманням прав українських дітей, які внаслідок усиновлення переїжджають до інших держав, а також гарантувати визнання у договірних державах рішень України про усиновлення згідно із зазначеною конвенцією.

Отже, колеги, можу сказати, що є дуже багато різних питань, які сьогодні порушувалися, зокрема й щодо міфів. Приєднання до конвенції сприятиме збільшенню кількості усиновлених українських дітей за кордон, але знову-таки за законодавством України іноземці можуть усиновлювати дітей, які досягли п'ятирічного віку і перебувають не менше одного року на обліку з усиновлення в Міністерстві соціальної політики, за винятком випадків, коли усиновлювач є родичем дитини, коли дитина страждає на хворобу, яка внесена до спеціального переліку хвороб. У 2017 році іноземцями було усиновлено 75 дітей з особливими потребами, серед яких ВІЛ, синдром Дауна, інвалідність, українцями – 22 такі дитини.

Я хотіла б також сказати, що на сьогодні 98 держав світу є учасницями конвенції, серед них Сполучені Штати Америки, Італія, Іспанія, Франція, Ізраїль, Німеччина, Канада, але зазначені країни відмовляються укласти двосторонні договори з Україною про співробітництво. Крім цих держав, учасниками конвенції є наші сусіди, зокрема Молдова.

Буду рада відповісти на ваші запитання. Матеріали вам роздали.
Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Я прошу записатися на запитання до голови Комітету у закордонних справах. Іван Григорович Кириленко передає слово Сергію Соболеву. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановний доповідачу, скажіть, будь ласка, чи досліджувалися комітетом сухі факти, скільки іноземці усиновили дітей із важкими захворюваннями порівняно з українцями? Це перше.

Друге. На жаль, передача цих функцій посередницьким структурам знімає фактично з держави відповідальність за подальшу долю таких дітей і за проведення досліджень, до яких родин вони потрапили, що далі відбувається з ними в цих країнах. Думаю, що це найголовніша проблема, яка викликала застереження завжди, коли це питання розглядалося в парламенті. Тобто подальша доля дітей і участь уповноважених державою органів у відслідковуванні фізичного, морального та іншого стану таких дітей, які, можливо, потрапляють до найкращих рук, але потім можуть відбуватися будь-які дії. Тому цей момент найпринциповіший у цій конвенції.

Дякую.

ГОПКО Г.М. Дуже дякую, пане Сергію. Ми заслуховували Міністерство закордонних справ. За даними цього міністерства, за станом на 1 лютого 2018 року із 5 тисяч 261 звіту, які мали б надійти до закордонних дипломатичних установ за графіком звітного періоду, отримано 3 тисячі 527, або 54 відсотки звітів щодо подальшої долі дітей. Є проблемні країни, зокрема МЗС чітко зазначає, що це Ізраїль, Іспанія, в яких усиновлювачі неналежним чином виконують свої зобов'язання.

Щодо подальшого контролю, зокрема Міністерства соціальної політики, над агенціями, які працюватимуть у сфері міждержавного усиновлення. Для вирішення цього питання внесено додатковий законопроект, який ми пропонуємо розглядати сьогодні другим. Ним пропонується внести зміни до десятків різних законів України щодо посилення такого контролю. Скажімо, на обласному рівні є бази даних та реєстри, але національної ефективної системи контролю, яка була б підзвітна...

ГОЛОВУЮЧА. Дайте можливість завершити, 30 секунд. Будь ласка.

ГОПКО Г.М. Тому, власне, у законопроекті, який ми пропонуємо розглядати другим, ідеться саме про внесення змін щодо центральних органів, які безпосередньо акредитовані в Україні і які повинні відповідати за дотримання національного законодавства, щоб якнайефективніше захищати інтереси усиновлених дітей.

Ми нарешті підходимо до вирішення питання щодо боротьби з корупцією, яка була роками, через здійснення професійного контролю і тут якраз...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Останнє запитання. Народний депутат Підлісецький. Будь ласка.

ПІДЛІСЕЦЬКИЙ Л.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Прошу передати слово Ірині Сисоєнко.

ГОЛОВУЮЧА. Увімкніть мікрофон Сисоєнко. Будь ласка.

СИСОЄНКО І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Пані Ганно, я дуже дякую вам за вашу роботу. У мене до вас таке запитання. За період з 2000 по 2016 рік включно іноземними громадянами було усиновлено близько 24 тисяч 431 особу. Це діти,

позбавлені батьківського піклування. Конвенція не врегульовує питання щодо інформування державою, що приймає, про умови проживання та виховання дітей, яких було усиновлено в період до приєднання до цієї конвенції.

Скажіть, будь ласка, яким чином буде врегульовано ситуацію з інформуванням про долю дітей, яких було усиновлено до приєднання до цієї конвенції?

Дякую.

ГОПКО Г.М. Дякую, пані Ірино.

Найперше зазначаю, що заяву щодо статті 28 конвенції, яку ви будете оголошувати, ми обговорили з Міністерством юстиції і будемо її враховувати.

Хочу також сказати, що завдяки саме Міністерству закордонних справ консульські установи та дипломатичні представництва України вже зараз здійснюють нагляд за дотриманням прав усиновлених дітей на підставі доручення МЗС та загальновизнаних принципів і норм міжнародного права щодо захисту дітей.

Які конкретно здійснюються заходи? Проведення співбесід з усиновлювачами під час взяття на консульський облік усиновлюваної дитини, відвідування родин усиновлювачів та усиновлених дітей, проведення аналізу отриманих звітів про умови виховання і стан здоров'я усиновлених дітей, що надійшли від усиновлювачів та компетентних органів країни проживання, спілкування за допомогою засобів зв'язку з усиновлювачами та усиновленими дітьми щодо умов виховання і стану здоров'я усиновлених дітей, за результатами яких складаються акти.

Тому коли ми говоримо, що...

ГОЛОВУЮЧА. Додайте 15 секунд, щоб завершити.

ГОПКО Г.М. Приєднання до цієї конвенції разом із внесенням змін до законів України, які розробляє інший профільний комітет, дасть змогу вдосконалити контроль за дотриманням прав усиновлених дітей, які переїжджають до інших держав, а також гарантуватиме...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, я сподіваюся, ви почули ґрунтовні відповіді і заступника міністра юстиції, і голови профільного комітету.

Пані Ганно, повертайтеся, будь ласка, на робоче місце.

Представників фракцій прошу записатися для участі в обговоренні законопроекту щодо приєднання до конвенції.

Запрошую до слова Сергія Соболева. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, чому наша фракція наполягала на обговоренні законопроекту за повною процедурою? Тому що, на жаль, як ви бачите, ані відповідних представників уряду, ані порядку регулювання цього питання законодавством за всі 17 років, протягом яких намагаються приєднатися до цієї конвенції, так і не встановлено.

У чому полягають ключові моменти? На жаль, питання усиновлення стало дуже серйозним тіньовим, брудним і огидним бізнесом. Свого часу існувало обмеження, коли можна було всиновлювати дітей лише з серйозними вадами здоров'я, був навіть перелік захворювань, з якими можна було віддавати дітей для усиновлення іноземцями. Але й тут шахраї у відповідних відомствах знаходили лазівки, коли дітей, які не хворіли на СНІД, вносили до бази даних хворих на СНІД лише для того, щоб всиновлювачі заплатили до тіньової каси за цих дітей. Такі випадки траплялися з українцями, які проживають у Польщі, у Чехії, у багатьох інших країнах, які є громадянами цих держав і які бажали всиновити важко хворих дітей, але їм виставляли такі суми, що вони потім не хотіли навіть підходити до органів влади.

Тож це найголовніше питання цієї конвенції. Нам необхідно зробити все можливе, щоб жодна дитина в Україні, так само як у Сполучених Штатах Америки або в будь-якій іншій країні, і дня не перебувала в дитячих будинках. Ви подивіться, які черги існують у передових, розвинутих країнах, де десятки, а може, і сотні людей чекають на випадок, коли від дитини відмовилися батьки або коли стався якийсь трагічний випадок у родині. В Україні інша ситуація, у нас ці діти живуть, можливо, у найкращих умовах, але без батьківської опіки.

Саме тому наша фракція наполягає на тому, щоб було вирішено основне питання щодо з'ясування подальшої долі усиновлених дітей. Бо просто віддати дитину навіть у найбагатшу родину або в найбагатшу країну – це не вирішення питання. Найважливіше, щоб дитина була реально далі під постійним наглядом і контролем посольств, щоб склалися списки таких дітей, щоб посли або уповноважені особи

у посольствах країн виїжджали до цих родин і відслідковували подальшу долю цих дітей.

Саме тому так важко відбувається процес приєднання до цієї конвенції. На мою думку, ми робимо неправильно. Давайте спочатку врегулюємо це в нашому законодавстві, щоб перекрити всі лазівки, які не дають можливостей для контролю. Лише ті країни, які погодяться на такий контроль, повинні мати право бути допущеними до усиновлення наших дітей. Вважаю, що все-таки це право...

ГОЛОВУЮЧА. Додайте 30 секунд, щоб завершити.

СОБОЛЄВ С.В. ...має бути надано передусім дітям з дуже важкими хворобами, які можливо, невиліковні в нашій країні і які можна вилікувати за кордоном.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Від фракції «Самопоміч» слово надається Ірині Сисоєнко. Будь ласка. З місця будете виступати.

СИСОЄНКО І.В. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Справді, питання усиновлення, зокрема міжнародного, дуже чутливе і потребує надзвичайно високої відповідальності тих людей, які зараз присутні в цьому залі.

Так ось, питання законодавчого врегулювання приєднання до міжнародної конвенції, справді, важливе, але за умови, якщо дуже чітко сформований механізм імплементації цієї міжнародної конвенції.

Фракція «Об'єднання «Самопоміч» наполягає на двох основних речах, які мають бути забезпечені у форматі імплементації цієї конвенції.

Перше. Ця конвенція має вступати в дію виключно одночасно з набранням чинності законодавством України щодо механізму захисту прав дітей.

Друге. Фракція «Самопоміч» наполягає, щоб проект Закону «Про приєднання України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення» було доповнено новим пунктом, а саме заявою до статті 28 конвенції, яка має бути викладена в такій редакції: «Враховуючи положення статей 17, 21 та 28 Конвенції, Україна заявляє, що дитина, яка проживає в Україні, може виїхати

з території для влаштування до держави, що приймає, лише після набрання чинності рішенням суду про її усиновлення». Тобто такий самий механізм, виключно за рішенням суду, який діє відповідно до норм Сімейного кодексу України для громадян України, має бути поширений на іноземних громадян. Виключно за власною заявою, за особистим зверненням до судових інстанцій, після проходження всієї судової процедури і за рішенням суду, у тому числі за особистої присутності, може бути винесено рішення щодо усиновлення дитини в Україні іноземними громадянами.

Тому фракція «Об'єднання «Самопоміч» наполягає на тому, що імплементація міжнародних угод, яка має передусім захищати право кожної дитини – громадянина України, має відбуватися саме з урахуванням цих двох поправок, які я щойно озвучила.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Ігор Шурма. Будь ласка.

ШУРМА І.М. Фракція «Опозиційний блок». Шановні громадяни України! За весь період незалежності нашої держави Україна сповідує політику пріоритету національного усиновлення. На сьогодні з усиновленням дітей громадянами України та громадянами інших держав абсолютно немає проблем. Звичайно, до іноземців вимоги жорсткіші.

На основі чого базується така наша політика? Передусім треба сказати, що у 2011 році, намагаючись діяти за європейськими стандартами, нами було ратифіковано Європейську конвенцію про усиновлення дітей. Крім того, норми Гаазької конвенції, які відповідали національним інтересам України, також було імплементовано в законодавство України, а саме внесено необхідні зміни до Сімейного, Цивільного процесуального, Кримінального кодексів України та Кодексу України про адміністративні правопорушення, прийнято Закон України «Про охорону дитинства».

Про що йде мова сьогодні? Давайте речі називати своїми іменами. Я повністю погоджуюся з попередніми промовцями, але хотів би, щоб ви всі звернули професійну увагу на норми статей 9, 10, 11, 12, 13 і 22 конвенції, яку нам пропонують. Саме за цими статтями легалізується посередницька діяльність (наголошую) приватних акредитованих організацій щодо іноземного усиновлення. Така діяльність заборонена статтею 216 Сімейного кодексу України.

Давайте розшифруємо, що таке посередницька діяльність, Це, грубо кажучи, продаж дітей. Якщо посередник діє, він повинен мати гроші на своє функціонування. Де він їх братиме? Він братиме від пропозицій.

Тепер проаналізуємо, хто має право на усиновлення. Ви вірите в те, що всиновлювати буде самотній чоловік чи самотня жінка? Ні, усиновлюють сім'ї. А тепер давайте подивимося, що таке сім'я в Україні. Це чоловік і жінка. З'ясуємо семантику слова «сім'я» за кордоном. Крім чоловіка і жінки, там сім'єю вважаються ще й чоловік і чоловік, жінка і жінка. Чи є якісь гарантії, коли ми приступимо до цієї процедури, що, власне, такі сім'ї не запрошуватимуть наших дітей?

Протиправні діяння щодо українських дітей потрібно не легалізувати, а необхідно розв'язувати в цілому проблему соціального сирітства, подолання масової бідності. А то наша Україна перетворилася на країну-донора.

Останнє, на чому я ще хотів би наголосити. Ця конвенція є договором у сфері міжнародного приватного права, і її ратифікація не є обов'язковою для України, не витікає з жодних міжнародних зобов'язань України і ніяким чином не пов'язана з євроінтеграційними зусиллями Української держави. Сьогодні ми повинні сказати для тих, у кого є гасло «Україна понад усе!», що за приєднання до цієї конвенції голосувати не можна.

ГОЛОВУЮЧА. Наступний виступ. Світлана Заліщук. Будь ласка, з трибуни.

ЗАЛІЩУК С.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Добрий день, шановні українці і шановні колеги! Розглядаючи цю конвенцію, ми повинні усвідомлювати, що це насправді не якесь наше міжнародне зобов'язання. Ми говоримо про цей документ, тому що приєднання до конвенції може допомогти нашим дітям, які знаходяться в сиротинцях.

Є кілька міфів, які дуже активно розповсюджуються, у тому числі в цьому залі, про які я хочу сказати.

Перший міф. Так звані приватні компанії будуть на цьому наживатися. Насправді, прочитайте, будь ласка, цю конвенцію. Це зараз приватні компанії наживаються на посередництві між нашою та іншими державами.

Ми розібралися на засіданні комітету з цим питанням, проаналізували конвенцію. Держава наділяється додатковими механізмами контролю задля запобігання тому, щоб такі посередники наживалися на усиновленні.

Другий міф. На сьогодні існує проблема, яка полягає в тому, що коли наших дітей всиновлюють за кордон, у нашої держави (Міністерства юстиції, Міністерства соціальної політики, Міністерства закордонних справ, у наших консулів) немає можливостей, щоб піти до сімей і поцікавитися, що відбувається з дітьми, де і в яких умовах вони живуть, тому що за законодавством держав, громадянами яких стають наші діти, сім'ї не зобов'язані цього робити.

Приєднавшись до даної конвенції, ми дамо можливість нашим консулам перевіряти, як ці діти живуть. Якщо раптом виникне якась проблема, ці 5 тисяч дітей, які на сьогодні живуть за кордоном, зможуть отримати захист нашої держави.

Так само, колеги, хочу звернути вашу увагу на те, що 17 років ми не могли приєднатися до цієї конвенції. Це не робить нам честі, тому що демократичні, цивілізовані країни світу, такі як США, Німеччина, Франція, Канада, є учасницями цієї конвенції. У вас є сумнів щодо того, що цим країнам байдуже, як живуть їхні діти? Ні. Ця конвенція дає їм додаткові механізми, щоб держава могла дбати про своїх дітей.

Хочу сказати ще одну річ. Насправді, українці набагато менше всиновлюють дітей з особливими вадами, з хворобами. Тільки за останній рік іноземці усиновили у п'ять разів більше таких дітей. Приєднання до конвенції – це можливість сприяння таким дітям знайти родину і не залишитися в дитячих будинках.

Останній міф, про одностатеві сім'ї. Так, у законодавстві деяких країн є така норма, але, будь ласка, почитайте конвенцію. Ухвалювати рішення про усиновлення дітей буде у тому числі й Міністерство соціальної політики відповідно до українського законодавства. А оскільки в нашому законодавстві говориться, що українська сім'я – це жінка й чоловік, то не буде можливості віддати дитину в іншу родину. Тому я прошу...

ГОЛОВУЮЧА. «Блок Петра Порошенка» просить голосувати «за».

Слово надається пану Унгуряну, який представить позицію фракції «Народний фронт».

УНГУРЯН П.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Слава Ісусу Христу! Шановна пані головуюча, шановні колеги! Ми сьогодні завдяки розгляду за повною процедурою торкнулися надзвичайно важливого питання, яке стосується значної кількості дітей-сиріт в Україні, яка обраховується тисячами дитячих доль. Давайте проаналізуємо глибше, що є причиною сирітства на сьогодні в нашій країні. Зазвичай ми звикли вважати основною причиною сирітства біологічні чинники, коли хтось із батьків або обоє просто вмирають, ідуть із життя. Але на превеликий жаль, і присутні в цьому залі мають знати про це, основною причиною сирітства на сьогодні є соціальні чинники. Соціальне сирітство є превалюючою формою над біологічним сирітством. Сиротами стають діти, батьки яких не виконують належно своїх функцій щодо виховання, охорони, допомоги. Тому дуже часто або родичі, або державні органи вимушені домагатися позбавлення батьківських прав таких батьків.

Отже, ми повинні боротися не з наслідками, а з першопричинами і передусім говорити про те, щоб у нас було якомога менше дітей, яких потрібно усиновлювати. Адже якщо є щаслива, здорова сім'я, в якій тато й мама, бабуся й дідусь виконують свої функції патріархів, вихователів, то в такій сім'ї взагалі не виникає проблеми усиновлення. Але якщо на сьогодні в Україні 63 відсотки подружніх пар розлучаються, більше 60 відсотків сімей є неповними, то звідси і похідна соціального сирітства.

У Державному бюджеті України на 2018 рік ми передбачили більше 0,5 мільярда гривень на субвенцію місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання. Думаю, що це найкраща формула для того, щоб виховати дітей, які потребують усиновлення.

Я закликаю бути уважними до цієї теми, це має бути пріоритетом у роботі...

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу депутатів підготуватися для запису в обговорені.

Поки проводиться запис, я запрошую до слова Першого заступника Голови Верховної Ради України Ірину Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую, шановна пані головуюча. Дозволю собі також взяти слово в рамках обговорення цієї важливої конвенції як народний депутат України.

Дійсно, це дуже делікатне питання, і ми маємо підходити до його вирішення, до голосування, найперше виходячи з прав та інтересів дитини. Щойно під час обговорення в цій залі прозвучали абсолютно контраверсійні заяви, що дитина стане товаром, але при цьому абсолютно справедливо говорилося про те, скільки на сьогодні є спекуляцій стосовно того, що, по суті, дітей часто передають як товар. Тут казали, що нам потрібно вдосконалити, що абсолютно справедливо, систему моніторингу за усиновленими дітьми за кордоном, і при цьому наголошували, що в нас немає такої системи. Тож давайте ми це вдосконалимо, і приєднання до цієї конвенції дасть нам шанс це зробити.

Я не випадково поставила запитання пану заступнику міністра, чи приєдналася до цієї конвенції Російська Федерація. Ми всі почули відповідь «ні», тому що в Держдумі «скрепы давят на мозги», і вони не дають можливості дітям, які не підпадають під усиновлення в Російській Федерації, знайти щастя десь у люблячій родині.

Нещодавно вся Україна аплодувала американському астронавту, який приїхав в Україну, на батьківщину своєї усиновленої дитини. Так чому ж ми однією рукою аплодуємо нашим закордонним партнерам і колегам, які дали шанс дитині бути щасливою, а другою рукою 17 років не приєднуємося до цієї конвенції? Бо, дійсно, «скрепы нам тут давят на мозги»?!

Сьогодні Всесвітній день людини з синдромом Дауна. Різнокольорові шкарпетки ми можемо одягти, але шансу дітям з синдромом Дауна бути усиновленими зарубіжними родинами, коли, можливо, сьогодні в нас ще немає такої, знаєте, соціальної платформи чи соціальних можливостей, ми не даємо.

Якщо ми сьогодні завалимо приєднання до цієї конвенції, це буде великий гріх. Особливо я звертаюся до присутніх тут віруючих людей. Дуже важливо, що в цій конвенції закладено ті положення, про які говорили колеги із «Самопоміччя» і шановна пані Гопко, що ця конвенція набере чинності в той день, як ми приймемо і вдосконалимо українське законодавство, яке закріпить ті норми, які сьогодні комусь заважають або не дають можливості бути більш щирими в цьому питанні.

Щодо того, що Міністерство соціальної політики гратиме важливішу роль і щодо того, як наші закордонні посольства моніторитимуть ситуацію з усиновленими дітьми. Ця конвенція «усиновлена» всіма провідними країнами світу. Це непристойно, що ще пані Карпачова, колишній Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, яка мала, навпаки, захищати права людини, разом з однією фракцією...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, додайте 30 секунд, щоб завершити.

ГЕРАЩЕНКО І.В. ...бойкотувала прийняття цього питання.

Колеги, я з повагою ставлюся до багатьох речей, які робила пані Карпачова, але це була її помилка. Давайте ми її сьогодні виправимо. Ми маємо прийняти рішення про приєднання до цієї конвенції, але набрати чинності вона має, дійсно, одночасно з законом, який ми ухвалимо і в якому буде визначено всі ці норми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Виступи від фракцій завершилися. Зараз відбуваються виступи народних депутатів. Я прошу народних депутатів підготуватися до запису. Для виступів народних депутатів відводиться 15 хвилин. Хто має бажання взяти участь в обговоренні, прошу записатися. Будь ласка.

Мельник Сергій Іванович. Будь ласка.

МЕЛЬНИК С.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 187, Хмельницька область, самовисуванець). Добрий день, шановні колеги! Я хотів би навести приклад однієї дитини, уродженки міста Хмельницького, Оксани Бондарчук, яка довгий час, майже до семи років, знаходилася у дитячому будинку і яку усиновила американка Гей Мастерс. Цій дитині були частково ампутовані ноги. Ви знаєте, що ця дівчинка стала триразовою призеркою Паралімпійських ігор. Лише через такі приклади потрібно приєднатися до цієї конвенції.

Досі слабкою стороною було те, що є, дійсно, багато негативних прикладів, коли наші консульства, дипломатичні служби не можуть далі здійснювати нагляд за усиновленими дітьми.

Тому я звертаюся до всіх з тим, що нам потрібно ухвалити це рішення, як зробили багато інших країн.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.
Ігор Шурма. Будь ласка.

ШУРМА І.М. Фракція «Опозиційний блок». Шановні ведучі дискусії, знаєте, я попросив би вас не звертатися до Карпачової, бо тоді вам доведеться звернутися до Януковича, який ініціював розгляд цього питання і наполягав на приєднанні до цієї конвенції. Давайте сьогодні обійдемося без прізвищ.

Я хочу вам сказати лише одну річ: приєднання до даної конвенції не відповідає національному законодавству. Чому? Тому що зміни, які було внесено до Сімейного, Цивільного процесуального, Кримінального кодексів України та Кодексу України про адміністративні правопорушення, а також до Закону України «Про охорону дитинства», не відповідають цій конвенції. Називайте речі своїми іменами. Тут легалізується посередницька діяльність приватних акредитованих організацій, і що ви не говорили б, на сьогодні проблем з усиновленням громадянами інших держав відповідно до нашого законодавства немає.

Якщо ви кажете про те, що в минулому були створені корупційні схеми і була погана влада, то ви ж прийшли, європейська коаліція, з новими стандартами, з новим намаганням боротися з корупцією. Тож заводьте сюди людей, боріться з корупцією, наводьте порядок, але не ламайте чинного українського законодавства.

Що стосується обов'язковості приєднання, я ще раз наголошую: ця конвенція не має жодного стосунку до євроінтеграційних зусиль Української держави, вона не є обов'язковою, тому що належить до сфери міжнародного приватного права.

А тепер я вам скажу, як діють інші держави у випадках, коли міжнародні документи не відповідають національному законодавству. Зовсім недавно парламентом Словаччини розглядалося питання про ратифікацію Стамбульської конвенції. Вони її не ратифікували, і знаєте, яка основна причина? Ви знаєте, але просто не говорите. Бо та конвенція не відповідає Конституції і законодавству Словаччини. Це країна Європейського Союзу, яка зуміла відстояти своє національне законодавство і права.

Я ще раз наголошую: так, у нас є зловживання в цій сфері. Я як заступник губернатора працював з цією темою і можу вам сказати, що вони жахливі, але ж ви підключайте своїх людей і в межах законодавства викоринуйте те, що нам не вдалося зробити.

Я вам мушу сказати ще одну річ. Якщо ми не можемо припинити вивіз вагонами, ешелонами лісу-кругляка, то давайте не дамо можливості вивозити наших дітей, бо ми безпомічні. Давайте діяти за нашим законодавством. За це голосувати не можна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Іван Спориш. Будь ласка.

СПОРИШ І.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). «Блок Петра Порошенка», Вінниччина. Я прошу передати слово Оксані Білозір.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пані Оксано Білозір.

БЛОЗІР О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановна головуєча! Шановні колеги народні депутати! Фракція «Блок Петра Порошенка» підтримуватиме прийняття даного законопроекту. Ми вважаємо, що позиція Президента України Петра Порошенка про внесення на голосування цієї законодавчої ініціативи саме сьогодні, у день людини з синдромом Дауна, є знаковою, символічною і надзвичайно важливою.

Ви знаєте, ми дуже часто любимо говорити в цьому залі слова «чужих дітей не буває». Чому ми це кажемо? Тому що в Україні ніколи не було сиротинців, у нас завжди існував моральний закон: якщо в родині з'являлася сирота, то її обов'язково повинна була усиновити ця родина. Тому це ненормальне для України явище. Але, враховуючи те, що сьогодні ми маємо і глибокий соціальний аспект, і багато різних чинників, які породили таке соціальне явище, як сирітство в Україні, ми повинні долучитися до тих міжнародних ініціатив, які дають право забезпечити безпеку життя і можливості для розвитку і реалізації дитини.

У даній конвенції визначено дві важливі позиції.

Перша позиція – це захист дітей, яких уже усиновлено. Чому це дуже важливо? Тому що ключовий механізм – це інформація про усиновлену дитину. Нарешті на державному рівні буде створено механізми, які дадуть можливість Українській державі цікавитися і, що важливо, отримати відповідь, у яких умовах знаходиться дитина.

Друга позиція – це те, що діти-сироти, інваліди, які на сьогодні не можуть отримати з об'єктивних причин допомогу для реалізації своїх прав і повного життєвого розвитку, матимуть можливість бути усиновленими і потрапити у ті демократичні країни, де механізми захисту і можливості для розвитку таких дітей набагато кращі.

Це гуманна подія в нашому парламенті. Я закликаю всіх відкинути будь-які спекуляції на тій темі, тим більше що ми будемо мати можливість вдосконалити наше внутрішнє законодавство і найголовніше – забезпечити право дитини-сироти на якісне, красиве й успішне життя у світі. Бо ми не одні, а живемо в глобалізованому, красивому світі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за висловлену позицію.
Народний депутат Мельничук. Будь ласка.

МЕЛЬНИЧУК С.П., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Прошу передати слово Володимирі Литвину.

ГОЛОВУЮЧА. Володимир Михайлович Литвин.

ЛИТВИН В.М. Шановні колеги, один відомий політик, готуючись до виступу, на полях робив помітки: аргументи слабкі – підвищити голос. Ось ми тут емоціями і голосом намагаємося перетиснути один одного, замість того щоб серйозно обговорити цю проблему. А проблема існує.

Я можу вам сказати, що в місті Новоград-Волинському є дитячий будинок, де утримуються діти з надзвичайно складними діагнозами. Багатьох із них всиновлюють, у тому числі за кордон, і вони стають нормальними дітьми. Очевидно, коли Україна не може розв'язати цієї проблеми, треба скористатися людяністю, яку демонструють із-за меж України.

Але разом з тим я думаю, що замість того, щоб випускати оці буклети, які абсолютно нічого не дають ані душі, ані серцю, треба було надати інформацію, скільки на сьогодні дітей перебувають у таких будинках, який їхній стан, які в них є проблеми, що, власне, робить Українська держава, щоб цих дітей підтримати, яку допомогу ми можемо отримати із-за меж України. На превеликий жаль, цього немає. Як і немає того, що ми спостерігаємо у ставленні до людей старшого віку.

Зверніть увагу, шановні колеги, практично в кожному районі є місця утримання самотніх людей, яких раніше ніколи не було. Але що зараз роблять? Просто цих людей з корінням виривають, звозять, скажімо, у два-три місця в області. Замість того щоб підтримати цих людей, замість того щоб був приклад, що таких людей ми не кидаємо напризволяще, діють за принципом «с глаз долой – из сердца вон». Це безвідповідальна політика влади.

Те саме стосується дітей. Чому не проаналізувати, скільки в нас дітей-сиріт за живих батьків? Чому закриваються школи-інтернати, де напрацьовані методики і де дитина доглянута? Кажуть, треба відправити до нормальних шкіл. Правильно, коли будуть нормальні батьки. А відтак ці діти взагалі до школи не ходитимуть.

Тому я думаю, що ми спочатку повинні прийняти наше національне законодавство, проаналізувавши все те, що відбувається, а потім приймати те, що ви пропонуєте.

Я просив би не напирати на європейські норми і стандарти, а врахувати, чи прислуховуються до нас, коли ми звертаємося, щоб поцікавитися дітьми, що з ними відбувається і як вони себе почувають.

Шановні колеги, треба приймати нормальні, серйозні рішення. Я дякую депутатському корпусу, що хоча б у цьому питанні спробували вийти на ширше обговорення. А так: два – за, два – проти, голоснули і пішли, і забули. Так не повинно бути, особливо з дітьми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Михайло Папієв. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую. Прошу передати слово Наталії Королевській.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується пані Королевська. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги, це дуже важливе рішення, але є одне запитання: чи принесе таке рішення хоча б якусь користь дітям-сиротам? Я вважаю, що ні. Тому що ми передусім повинні нести відповідальність за дітей України і не перекладати цю відповідальність на іноземні держави. Якщо в нас немає розуму до того, як ставитися до дітей, як їх підтримати, захистити, як реформувати

систему радянських інтернатів, то, вибачте, ми ще у 2013 році розробили державну програму, яка дала б змогу повністю покінчити з сирітством до 2020 року. Але ж уряд цієї програми не виконує. Уряду легше приєднатися до міжнародної конвенції та легалізувати торгівлю дітьми.

Шановні колеги, якщо ви уважно проаналізуєте цю конвенцію, то з'ясуєте, що там немає жодних інструментів, які передбачали б державний контроль. Це декларація, і ми не маємо права щось змінювати в цій конвенції. Тому ми можемо говорити дуже красиві слова, але якщо держава відмовляється від дітей, то це вже той кінець, після якого говорити немає про що.

Сьогодні, коли в країні зростає сирітство, коли дитячі будинки переповнені дітьми, особливо на сході, нам треба передусім розробити програми підтримки всиновлювачів, стимулювання створення дитячих будинків сімейного типу, лікування та підтримки дітей і об'єднати наші зусилля для того, щоб реалізувати ці програми. Звичайно, легше за все підтримати конвенцію, сказати: все, ми вже справилися, прийняли цю декларацію. Але скажіть, хоча б одна дитина після цього відчуватиме себе захищеною в нашій країні? Ні.

Тому «Опозиційний блок» не голосуватиме за це сьогодні. Ми пропонуємо розглянути питання, які, дійсно, спрямовані на захист та підтримку всіх дітей в нашій країні, а найперше – дітей-сиріт, переглянути питання щодо соціального захисту та зробити все, щоб захистити дітей у нашій країні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Останній виступ. Запрошую до слова Сергія Лещенка. Будь ласка (*Шум у залі*).

Колеги, перепрошую, зараз виступатиме народний депутат. Ваша фракція не потрапила до запису? Ви не мали виступу від фракції? Ви хочете доєднатися до обговорення? Так і скажіть. Добре, після цього виступу. Зараз відбуваються виступи народних депутатів.

Сергію, будь ласка.

ЛЕЩЕНКО С.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановна Україно! Ви знаєте, дуже прикро чути репліки, що не можна

українських дітей, які мають особливі потреби, відпускати в родини, щоб вони могли мати нормальне життя, нормальні сім'ї, від людей, які своїх дітей влаштували в найкращі університети Лондона, по закордонах за гроші, які вкрали у вас, українські громадяни, за гроші, які через різноманітні схеми дерибанять і потім влаштовують своє персональне щастя.

Вони нам кажуть, що в країні немає грошей. То не треба їх красти! Ви знаєте, що в нашої країни є достатньо можливостей бути сучасною, заможною державою, яка забезпечувала б усіх і робочими місцями, і соціальними стандартами. Але для цього треба, щоб не було такої системи, коли кілька родин просто через політику грабують і утворюють олігархічні клани, а потім влаштовують своїх дітей в університети за кордоном. А сироти нехай в Україні живуть, кинуті напризволяще.

Є навіть випадки, які на власні очі бачила наша колега Ірина Сусллова, яка відвідувала інтернат для дітей з особливими потребами в Чернігівській області. Там прив'язують дітей через те, що немає достатньо соціальних працівників для роботи з цими дітьми. То краще їм в Україні помирати чи дати можливість отримати нову родину і нормальні умови для життя?

У цивілізованих країнах існують системи адаптації, які треба так само запроваджувати в Україні, а не влаштовувати тут кам'яне століття і виголошувати риторику, яка характерна для тоталітарних держав.

Приєднання до конвенції у подальшому дасть змогу дипломатичним представникам і консулам відвідувати такі родини за кордоном і на власні очі бачити, чи відповідають вони тим стандартам, які взяли на себе сім'ї, що усиновили дітей.

Що стосується риторики про одностатеві шлюби, то це просто намагання знову-таки залякувати українське суспільство тим, що начебто це буде реально завдяки цій конвенції. Це неправда. У конвенції чітко сказано, що це буде неможливо. А те, що стосується взагалі врегулювання питання одностатевих шлюбів, жодним чином не розглядається у цьому пункті порядку денного.

Останнє, що я хочу сказати. Залишилося півхвилини. Сьогодні середа, робочий день, але ви бачите, що половина крісел у залі порожні. Це наслідок того, що політика розглядається в Україні як засіб заробляння грошей. Нам треба змінювати виборчу систему.

Сьогодні на засіданні правового комітету розглядатиметься питання про Виборчий кодекс. Знаєте, який це пункт порядку денного? 49-й пункт порядку денного. Чи вірите ви в те, що до нього дійдуть руки? Звичайно, не дійдуть, тому що є намір робити все, щоб далі через політику грабувати, щоб робити...

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, ми продовжуємо пленарне засідання на 15 хвилин до закінчення розгляду цього питання.

Народний депутат Купрієнко. Будь ласка. Фракція Радикальної партії не встигла записатися на обговорення. Запрошуємо вас до слова.

Колеги, під час обговорення звучало кілька запитань. Ми дамо підсумувати потім по хвилині пані Гопко і пану Петухову з приводу тих міфів, які існують, на жаль, серед деяких депутатів щодо норм конвенції.

Запрошую вас, шановний колего, до слова. Будь ласка.

КУПРІЄНКО О.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).* Радикальна партія Олега Ляшка. Шановні глядачі каналу «Рада», слухачі, шановні громадяни України! Яке питання ми зараз розглядаємо? Чи можна всиновлювати наших дітей іноземними громадянами? Ні. Це робити можна, і це зараз робиться. Чи є перепони в нашому законодавстві, що не можна цього робити? Та, мабуть, не дуже. Ми розглядаємо конвенцію, якою щось для когось устанавлюється – права, не обов'язки. Чи може Україна запитати в іноземній державі: а як наш Ваня чи Петя поживає в іноземній родині? Може. Чи зобов'язані вони відповісти? Ні. То про що ми говоримо?

Діти – наше майбутнє, це аксіома, як те, що Дніпро впадає в Чорне море. Чи є проблеми в державі з дітьми? Великі проблеми. Проблеми із сиротами? Є. З дітьми-інвалідами? Є. Держава не хоче дбати про дітей. Це великий головний біль.

Давайте відкриємо кордони і віддамо на усиновлення іноземцям наших дітей. Що з ними там зроблять? Розберуть на запчастини, на органи чи будуть виховувати в нормальних сім'ях? А ніхто не знає. Чому? Тому що не передбачено відповідальності тієї сторони і контролю нашої сторони.

То давайте говорити про те, щоб їхати, а не про шашечки. Ця конвенція не дає юридичних механізмів, і це не міф, як казали сьогодні з високої трибуни, а факт. Тексти читати треба, там усе написано, вірніше, там не написано про те, що Україна контролюватиме своїх дітей. Тим паче на чому ще ми гроші не заробляли? Землю продати не можна? Не можна, бо в залі не проголосують. Давайте дітей продавати.

Треба прямо говорити, що в разі прийняття цього законопроекту буде можливість організувати комерційні підприємства з продажу українських дітей іноземним сім'ям. За це вони отримуватимуть якусь авторську винагороду, щоб не сказати – прибуток, бо це ж ганьба. То називайте речі своїми іменами: створимо комерційні підприємства з продажу наших дітей іноземцям.

До чого ми дійшли? Люди добрі, ви подуріли чи що? Ну, не можна за це голосувати! Тексти прочитайте, а потім розкажіть, як гарно жити нашим дітям за кордоном.

Так, звичайно, треба все зробити, щоб дітям було добре жити, щоб чесні, порядні іноземці могли їх всиновлювати і щоб держава Україна мала змогу контролювати та піклуватися про наших дітей навіть після їх усиновлення за кордоном.

Не голосуйте за це.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, ми вислухали в рамках обговорення різні думки. Я спробую підсумувати деякі питання, які звучали. Перше, щодо одностатевих шлюбів (до речі, Конституцією України визначено шлюб як союз між чоловіком і жінкою), як це питання регулюється, чи не вступає воно в конфлікт з конвенцією, яку ми обговорюємо. І друге, щодо роботи агентств, які можуть бути задіяні після приєднання до конвенції у сфері всиновлення українських дітей.

Я прошу, щоб відповіді на такі ключові питання прозвучали в підсумковому слові і заступника міністра, і пані Гопко. Потім прошу колег повертатися до сесійного залу, тому що зараз відбудеться голосування з обговореного питання.

Пан Петухов, 1 хвилина. Будь ласка.

ПЕТУХОВ С.І. Дякую. Щодо усиновлення дітей одностатевими парами. У статті 4 конвенції прямо говориться, що міждержавне усиновлення може відбутися лише відповідно до законодавства держави походження дитини. У частині третій статті 211 Сімейного кодексу України чітко встановлено: «Усиновлювачами не можуть бути особи однієї статі». Відповідно в будь-якому випадку діти з України не можуть бути всиновлені такими парами, і конвенцією не змінюється цей режим, бо в ній говориться: дивіться законодавство України.

Щодо зауваження пана Купрієнка про прибутковість і заробляння. Ви правильно сказали, що треба читати тексти. У статті 11 конвенції чітко визначено, що акредитована організація має лише неприбуткові цілі.

Останній момент. Сьогодні Міжнародний день людей із синдромом Дауна. В Україні на обліку для усиновлення стоять 129 таких дітей. Минулого року іноземці усиновили 11 дітей з синдромом Дауна, українці – нуль (*Шум у залі*).

Дайте можливість таким дітям жити в нормальних сім'ях, тому що коли вони стають дорослими, все одно не можуть бути самостійними, їм все життя потрібна опіка. Дайте можливість цим дітям вирости в системі, де сфера охорони здоров'я забезпечуватиме їм можливість вести нормальне життя. Ось про що ця конвенція.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, зараз відбудеться заключний виступ, 1 хвилина. Я дуже прошу всіх голів фракцій запросити депутатів до залу, прошу всіх, хто в кулуарах, зайти до залу і підготуватися до голосування. Це важлива конвенція, щодо якої тривалий час точилися дискусії. Через хвилину ми переходимо до прийняття рішення. Я дуже прошу всіх зайти до залу.

Заключне слово голови комітету Ганни Гопко. Будь ласка.

ГОПКО Г.М. Шановні колеги, дуже дякую за дискусію. Думаю, що це той відповідальний період, коли кожен з нас має, нарешті,

зробити важливий крок для того, щоб вдосконалити систему міждержавного усиновлення. Як я вже казала, комітет просить підтримати його рішення і прийняти вказаний законопроект за основу та в цілому з поправкою комітету, щоб частину другу проекту закону викласти в такій редакції: «Цей Закон набирає чинності одночасно з набранням чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з приєднанням України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення».

Профільний комітет також розробив законопроект, який стоїть другим у порядку денному на сьогодні. Ним пропонується створити жорсткий механізм контролю над агенціями, які будуть опікуватися питанням міждержавного всиновлення. Тож ми зможемо, нарешті, розв'язати проблему корупції, хабарництва, яка існувала 17 років, коли українськими дітьми торгували, заробляли гроші і для цього були створені спеціальні структури.

Тому я пропоную, крім цієї поправки комітету, яку я зачитала...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, додайте 30 секунд, щоб завершити.

ГОПКО Г.М. ...врахувати також поправку до статті 28, яку пропонує «Самопоміч», її зачитувала Ірина Сисоєнко: «Враховуючи положення статей 17, 21 та 28 Конвенції, Україна заявляє, що дитина, яка проживає в Україні, може виїхати з її території для влаштування до держави, що приймає, лише після набрання чинності рішенням суду про її усиновлення».

А тепер про доступ до інформації. Будь ласка, читайте текст конвенції. Там є стаття 9 щодо створення системи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, додайте 30 секунд, щоб завершити.

ГОПКО Г.М. Перше. Вона набирає чинності одночасно із законом, проект якого ми маємо розробити.

Друге. Те, що сказала «Самопоміч», щодо влаштування до держави, що приймає, лише після набрання чинності рішенням суду.

Третє. У конвенції йдеться про створення системи співробітництва між договірними державами для забезпечення дотримання гарантій, щоб завдяки цьому запобігати викраденню, продажу дітей або торгівлі ними. Тож необхідно запровадити такі механізми.

Далі. Якщо ми прочитаємо статтю 23 цієї конвенції, у якій...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки ще треба часу, Ганно? Завершили.

Отже, прошу всіх зайняти робочі місця. Переходимо до прийняття рішення.

Ганно, скільки вам потрібно часу?

Ганна Гопко, 1 хвилина, і переходимо до голосування.

ГОПКО Г.М. Колеги, на ці питання відразу є відповідь. Відповідною статтею конвенції закріплено систему співробітництва з питань міждержавного усиновлення між компетентними органами договірних держав у сфері усиновлення. Її положення містять зобов'язання контролювати процес усиновлення і додержання прав дитини після усиновлення як для держави походження дитини, так і для держави, що її приймає. Це перше.

Друге. Статтею 9 конвенції встановлено обов'язок держави відповідати на запити від інших центральних органів або державних органів про надання інформації стосовно конкретного випадку усиновлення.

Тому тепер від нас залежить, це наша відповідальність, щоб у законопроекті, який стоїть другим у порядку денному, розробити такі механізми контролю, щоб, нарешті, за 26 років незалежності навести порядок, щоб питання міждержавного усиновлення не було предметом торгів, корупції, шахрайства. Якщо парламент цього скликання це зробить, це означатиме, що ми зможемо не популізмом, а відповідальними кроками гарантувати дітям захист під час усиновлення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, прошу всіх зайняти робочі місця і підготуватися до голосування. Прошу всіх припинити політичні дискусії. Ми переходимо до прийняття рішення. Будь ласка, зайдіть до залу, займіть робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про приєднання України до Конвенції про захист дітей та

співробітництво з питань міждержавного усиновлення» (№ 0166) за пропозицією комітету за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету. Прошу проголосувати і підтримати. Голосуємо.

«За» – 166.

Ставлю на голосування наступну пропозицію: проект Закону «Про приєднання України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення» (№ 0166) прийняти за основу. Підтримайте, колеги. Прошу проголосувати.

«За» – 174.

Наступна пропозиція за Регламентом – направити до комітету на повторне перше читання. Підтримаємо таку пропозицію?

Отже, колеги, я ставлю на голосування пропозицію направити проект Закону «Про приєднання України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення» (№ 0166) до комітету на повторне перше читання. Прошу проголосувати і підтримати. Колеги, підтримайте всі цю пропозицію. Будь ласка, голосуємо.

«За» – 178.

Остання пропозиція – повернути на доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи. Колеги, прошу зоблігуватися, щоб ми не втратили законопроект. Підтримайте цю пропозицію. Це наш останній шанс.

Отже, ставлю на голосування пропозицію повернути проект Закону «Про приєднання України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення» (№ 0166) на доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи. Прошу проголосувати і підтримати. Голосуємо.

«За» – 178.

Рішення не прийнято.

Прошу показати по фракціях.

Отже, колеги, на превеликий жаль, ми не змогли вийти на позитивне рішення. Це, справді, вже в котрий раз, і я не розумію ті фракції, які попереднього разу самі пропонували приєднатися до цієї конвенції, але не змогли сьогодні проголосувати. Тому проект Закону «Про приєднання України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення» ([№ 0166](#)) відхилено.

Зараз згідно з Регламентом я оголошую перерву на 30 хвилин. О 12 годині 45 хвилин прошу всіх зайти до залу для продовження нашої роботи.

(Після перерви)

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Я прошу всіх повертатися до сесійного залу. Ми продовжуємо наше пленарне засідання. Це буде порушенням Регламенту, якщо відразу голосувати. Але я прошу всіх повертатися до сесійного залу. Триває наш робочий день.

Шановні колеги, хочу поінформувати, що в залі відсутні кілька авторів законопроектів, які мали сьогодні розглядатися. На їх прохання ми знімаємо з порядку денного ці законопроекти і переходимо до законопроекту народного депутата пані Наталії Королевської. Це проект Постанови «Про заходи із посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб» ([№ 2535а](#)).

Я прошу сесійний зал підтримати розгляд цього проекту постанови за скороченою процедурою. Прошу підтримати.

«За» – 61.

Мабуть, зал хоче обговорити питання захисту внутрішньо переміщених осіб за повною процедурою. У принципі в цьому є логіка.

Запрошую до слова пані Наталію. Будь ласка. Обговорюємо за повною процедурою.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги, сьогодні ми розглядаємо проект Постанови «Про заходи із посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб» ([№ 2535а](#)). Уряд за чотири роки так і не спромігся розробити адекватної соціальної політики та стратегії належної довгострокової підтримки цих людей. Хоча Комітет з питань соціальної політики, парламентські слухання, Парламентська асамблея Ради Європи неодноразово надавали свої рекомендації. Ми проводили комітетські слухання, виїзні засідання комітету та зверталися до уряду з тим, що наш обов'язок – зробити все, щоб підтримати людей, які відразу втратили і житло, і малу батьківщину, і майбутнє. Вони повернулися в Україну для того, щоб почати все спочатку. Але, на жаль, уряд спромігся лише надати грошову допомогу в розмірі (вдумайтеся) 442 гривні, тобто 16 доларів, у місяць, і то далеко не всім, і вважає це великою перемогою. Кабінет Міністрів започаткував програму верифікації, пошуку людей, частково заблокував виплату пенсій і постійно знущається над тими, які приїхали, щоб отримати підтримку та захист.

На жаль, ми так і не побачили насправді корисної цільової програми, яка захистила б людей, тому пропонуємо проект постанови, у якому передбачено таке.

Перше. Дати конкретне доручення Кабінету Міністрів України невідкладно розробити та подати на розгляд Верховної Ради законопроект про внесення змін до Закону «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», що стосуються врегулювання питання виплати цій категорії громадян грошової допомоги, як разової, так і періодичної, що повинно хоча б частково компенсувати втрати сімей переселенців, а також забезпечувати належну щомісячну підтримку для першочергових потреб.

Друге. Встановити адекватні розміри щомісячної адресної допомоги переселенцям для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, прив'язавши їх до прожиткового мінімуму для відповідних соціально-демографічних груп.

Третє. Кабінет Міністрів повинен урегулювати питання щодо відновлення виплати пенсій та інших соціальних допомог громадянам України, які виїхали з тимчасово окупованої території Донецької та Луганської областей. Протягом останніх років уряд відверто саботує вирішення цього питання і виявляє правовий нігілізм, не виконуючи рішень трьох українських судів – окружного, апеляційного та Вищого адміністративного, ухвалених ще в лютому, квітні та жовтні 2015 року щодо відновлення цих виплат.

Постійно наполягають на вирішенні цього питання і західні партнери України. Ще в березні 2017 року Управління Верховного комісара ООН у справах біженців закликала український уряд забезпечити повний доступ внутрішньо переміщених осіб до отримання пенсій та соціальних виплат. У січні 2018 року Парламентська асамблея Ради Європи прийняла резолюцію про гуманітарні наслідки військового конфлікту на сході України, в якій особливий акцент зроблено на необхідності припинити дискримінацію жителів Донецької і Луганської областей у частині їх законних соціальних прав щодо виплати пенсій та допомог. Але проблема так і залишається нерозв'язаною, що змушує переселенців звертатися до суду, щоб відстояти свої права.

Звертаю вашу увагу, що на сьогодні є вже прецедент ухвалення справедливого судового рішення про відновлення відібраних пенсій

у вимушених переселенців. Так, усередині лютого цього року Верховний Суд виніс таке рішення щодо пенсіонерки з Донбасу, яка мешкає зараз у Маріуполі.

Шановні колеги, ну, навіщо зараз підтримувати уряд в знуцанні над людьми, які вимушені йти до суду, проходити сім кіл пекла нашої судової системи для того, щоб відстоювати свої абсолютно об'єктивні, справедливі права?

Четверте. У цьому проекті постанови ми також пропонуємо забезпечити ухвалення порядку нарахування та підтвердження страхового стажу в разі первинного призначення пенсій внутрішньо переміщеним особам з урахуванням неможливості отримання відповідних підтверджуючих документів з тимчасово окупованих територій.

П'яте. Затвердити порядок відшкодування людям втрат належного їм нерухомого майна, яке було зруйновано або пошкоджено в ході бойових дій.

Шановні колеги, протягом чотирьох років у нас не діє програма відновлення житла, і на сьогодні зруйноване житло відновлюється або за рахунок міжнародних організацій, або за рахунок підтримки місцевих бюджетів. Але протягом чотирьох років це питання так і не врегульовано.

Шосте. У проекті постанови ми пропонуємо внести зміни до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України, затвердженого урядовою постановою № 769, щодо доповнення переліку об'єктів, на які спрямовується вказана субвенція, будинками житлово-будівельних кооперативів та приватного сектору. Тому що зараз ані власники будинків у приватному секторі, ані кооперативного житла не можуть отримати будь-якої підтримки з державного бюджету. На жаль, вказаним порядком надання субвенції не передбачено компенсації на відновлення приватних будинків та квартир, тому люди всі ці роки не можуть отримати грошової і матеріальної допомоги.

Шановні колеги, зараз від нашого рішення залежатиме, чи буде підтримка для цих людей, які вірили у свою Батьківщину, в Україну, але вимушені або ходити по судах і відстоювати свої конституційні права, або повернутися на неконтрольовану територію, або повністю зневірилися в отриманні допомоги та взагалі не знають, що робити.

Тож ми вперше за чотири роки комплексно розглядаємо це питання. На жаль, зараз у залі небагато людей, тому зрозуміло, що за такої кількості, можливо, ми не одержимо підтримки. Але я дуже вдячна за можливість донести цю проблему. Ми сподіваємося, що все-таки зал зможе мобілізуватися, відкласти в бік наші політичні, ідеологічні, емоційні розбіжності та об'єднатися заради того, щоб звернутися до уряду та дати чітке доручення стосовно 1 мільйона 600 тисяч українців, розробити адекватну цільову програму їх підтримки.

Я дуже прошу підтримати наш проект постанови та зробити все, що в наших силах, щоб люди повірили, що народні депутати України знають про цю проблему, піклуються та готові її розв'язати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Згідно з Регламентом ми зараз маємо час для відповідей на запитання до автора проекту постанови. Прошу народних депутатів записатися на запитання.

Семенуха, ваше запитання. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги, шановні українці! Передусім я хочу виправити доповідача. Немає ніякого збройного конфлікту на сході України, а є зовнішня агресія Російської Федерації, що, власне, вже визнано законом, який ми проголосували в цьому залі.

Відповідно до авторів є два запитання.

Перше. Чи не вважаєте ви, що всі видатки, пов'язані з війною, має здійснювати насамперед держава-окупант Російська Федерація, що вже, власне, визначено в законі?

Друге. Автори законопроекту запевняють, що ця законодавча ініціатива не призведе до додаткових фінансових навантажень на український бюджет. Тоді виникає наступне запитання: за рахунок кого – чи не українських платників податків – ви пропонуєте збільшити ці виплати?

Дякую.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Дякую за запитання. Шановні колеги, ми найперше повинні визначити, що це громадяни України, які мають такі самі права, як і всі ми, і неважливо, чи це народний депутат, чи звичайний вчитель, який приїхав та потребує допомоги. Ми можемо апелювати як до Російської Федерації, так і до будь-якої іншої країни у світі, але це наші громадяни, і наше завдання на сьогодні – зробити все, що від нас залежить, для того щоб продемонструвати як цим людям, так і як всьому світу, що ми своїх у біді не кидаємо, що передусім захищаємо і підтримуємо їх, а не шукаємо приводів, аби не зробити своєї справи.

Тому я звертаюся до вас, щоб ми зробили все, що можемо, для того щоб допомогти цим людям.

ГОЛОВУЮЧА. Наступне запитання від народного депутата Валерії Заружко. Пані Валеріє, вам надається слово.

ЗАРУЖКО В.Л., *народний депутат (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).* Добрий день! Наталіє, у мене запитання щодо строків відшкодування вартості житла для переселенців, бо питання, на мій погляд, потребує негайного вирішення. Як ви це відображаєте у своїй пропозиції?

Дякую.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Дуже дякую за запитання. Ми зараз розглядаємо проект постанови, у якій пропонуємо дати доручення уряду підготувати законопроекти, цільові програми, щоб збалансувати можливості бюджету та часові терміни, за які треба вирішити це питання.

Безумовно, все це ми повинні були зробити позавчора, тому що протягом чотирьох років з державного бюджету люди не отримали жодної підтримки. Я ще раз наголошую, що на сьогодні відшкодування вартості кооперативних та приватних будівель фінансується лише за рахунок міжнародних організацій, благодійних фондів та місцевих бюджетів.

Тому ми зараз і ставимо це завдання перед урядом, щоб вони в найкоротші строки розробили програму допомоги щодо відновлення житла для цих людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Останнє запитання від Івана Спориша. Прошу вас, пане Іване.

СПОРИШ І.Д. «Блок Петра Порошенка», Вінниччина, виборчий округ № 15. Звичайно, даний законопроект, як бачимо, спрямований на те, щоб виплатити пенсії переміщеним особам, дати можливість перераховувати їх на банківські картки і таке інше. Але він готувався, мабуть, ще до визнання Росії країною-агресором, про що вже сказав депутат Семенуха. Тому насамперед хотілося б, щоб усе-таки відповідала країна-агресор. Це перше.

Друге. Що ви скажете про узгодження з нормами чинного законодавства нашої держави? Що саме, на вашу думку, необхідно узгодити?

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Дякую. Протягом чотирьох років нами прийнято ряд рішень, але, на жаль, вони стосуються дуже маленької фінансової підтримки. Я вже наголошувала, це 442 гривні, або 16 доларів. Звісно, цього недостатньо, а ми всі віримо в те, що і Луганськ, і Донецьк найближчим часом повернуться до нас, до мирного життя, що Україна буде єдиною. Першими повертатимуться ті переселенці, які приїхали до нас і зараз мешкають на території України.

Тому я вважаю, що чим більше ми зможемо допомогти, підтримати цих людей, тим більше потім у нас буде можливостей для встановлення нашої цілісності. Тож це наша відповідальність – зробити все, що в наших силах, щоб підтримати та захистити цих людей. Ми вже багато часу втратили, але сьогодні в нас є шанс...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Я прошу вас повернутися на робоче місце.

Зараз я надаю слово для співдоповіді першому заступнику голови Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення Сергію Капліну. Прошу вас, пане Сергію.

КАПЛІН С.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (одномандатний виборчий округ № 144, Полтавська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні співвітчизники, шановні колеги, представники засобів масової інформації! Окремо

хочу звернутися до наших співгромадян-переселенців, які проголосували своїми ногами, своїм серцем, своєю позицією за єдність нашої держави, проголосували проти путінського кремлівського режиму, які приїхали на неокуповану територію України і які розраховують на нашу увагу, турботу, гідне ставлення до їхніх соціальних проблем і громадянських прав.

Зазначений проект постанови комітет розглянув на своєму засіданні 23 листопада 2015 року та ухвалив рішення підтримати його і прийняти за основу та в цілому.

В основу запропонованого проекту постанови покладено рекомендації комітету за результатами робочої поїздки народних депутатів України членів комітету в червні 2015 року до міста Слов'янська Донецької області. Деякі питання, які були зазначені комітетом у рекомендаціях, Кабінетом Міністрів України виконано частково.

Перше. Підвищено розмір щомісячної адресної допомоги для внутрішньо переміщених осіб на проживання. Проте вона й зараз не досягає розміру прожиткового мінімуму, а враховуючи відсутність можливості у майже 2 мільйонів громадян (я хочу наголосити на цьому, 2 мільйонів наших співвітчизників) отримати гідну роботу, мати житло, таке виживання абсолютно неможливе.

Друге. Спрощено процедуру перевірки та ідентифікації внутрішньо переміщених осіб для отримання відповідних державних допомог. Надано право на призначення субсидій для осіб з числа внутрішньо переміщених осіб, які орендують житло.

Третє. Забезпечено видачу ваучерів для внутрішньо переміщених осіб з метою підтримки їх конкурентоспроможності на ринку праці.

Однак більшість питань так і залишилися невирішеними. Це питання пенсійного забезпечення як внутрішньо переміщених осіб, так і осіб, які залишаються проживати на тимчасово окупованій території у Донецькій та Луганській областях. Своєю чергою народними депутатами України, у тому числі й членами Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення, до Верховної Ради України подано проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо права на отримання пенсій окремими категоріями громадян» ([№ 6692](#)) від 12 липня 2017 року.

Цим проектом закону передбачається таке.

Перше. Скасування обов'язкового надання паперових документів.

Друге. Виплата нарахованих сум пенсій цим особам за минулий час без обмеження будь-яким строком.

Третє. Запровадження особливого порядку отримання пенсій для тих, які мешкають на непідконтрольній території.

Проте законопроект досі очікує на розгляд у Верховній Раді. При цьому Кабінетом Міністрів України не розроблено жодного механізму щодо розв'язання цієї надзвичайно актуальної проблеми.

Інші питання та завдання, які порушуються в проекті постанови, також залишаються актуальними на даний час. У цьому ми, члени комітету, переконалися, здійснивши у жовтні 2017 року чергову поїздку до Донецької області, де відзначили, що існують проблеми щодо підтвердження стажу роботи до 2000 року для внутрішньо переміщених осіб, які вперше набувають права на пенсію, скасування обов'язку повідомляти про зміну фактичного місця проживання, перебування, відшкодування компенсації шкоди особам за нерухоме майно, зруйноване або пошкоджене в ході антитерористичної операції, інвентаризації частки або повністю зруйнованого житла, забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб.

Комітет неодноразово визнавав роботу Міністерства соціальної політики України в частині забезпечення реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб незадовільною та надавав ряд рекомендацій Кабінету Міністрів щодо посилення соціального захисту цієї категорії громадян.

Отже, прийняття цього проекту постанови, безумовно, вчергове приверне увагу уряду до проблемних...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, додайте ще 5 хвилин.

КАПЛІН С.М. ...внутрішньо переміщених осіб та спонукатиме до пришвидшення їх вирішення, адже вони теж громадяни України і потребують державної підтримки.

Прошу підтримати дану пропозицію комітету і прийняти вказаний проект постанови за основу та в цілому.

Шановні співгромадяни, це була моя доповідь як виконуючого обов'язки голови соціального комітету. Я намагався максимально лояльно, ліберально висловити позицію всіх членів нашого комітету.

А зараз я хотів би два слова сказати як громадянин України, як народний депутат України, який обирався своїми виборцями, що

прагнуть, аби наша країна була єдиною, аби після всіх тих трагічних подій, які відбулися на території нашої держави, ми таки змогли її зшити, знайти порозуміння, зробити її знову незалежною, суверенною і неподільною.

Ми зараз розглядаємо питання про долю 2 мільйонів наших співвітчизників. Я хочу ще раз, втретє, наголосити – йдеться про долю 2 мільйонів пенсіонерів, людей праці, молоді, дітей, абсолютно ні в чому не винних, беззахисних, які часом навіть не розуміють, які події і через що відбуваються на території нашої країни в окупованому Донецьку та Луганську.

У цьому залі є від сили сто народних депутатів із більш ніж чотирьохсот депутатів, які йшли на вибори до Верховної Ради, і кожен на колінах з піною біля рота обіцяв своїм виборцям зшити країну, захистити тих, які своїми діями, своєю позицією, своєю принциповістю проголосували за її єдність і мали велику надію, що нова постмайданівська влада, нові уряди, новий Президент зможуть цю країну знову об'єднати. У залі всього сто чоловік і, мабуть, двоє чи троє представників лідерів фракцій, які прийшли на цей найголовніший майданчик у нашій країні, щоб дбати про тих людей, які є нашими співвітчизниками, у яких український паспорт, у яких українське серце і які точно на будь-яких наступних виборах, я в цьому переконаний, голосуватимуть за проукраїнську владу. У залі парламенту немає турботи, дискусії, батьківського ставлення до цих людей. Ви тільки подумайте про розмір допомоги, яку ми надаємо цим громадянам, – 400 гривень!

Сьогодні Комітет з питань бюджету ухвалює рішення...

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, я почула зауваження народних депутатів (*Шум у залі*).

Шановний пане Сергію, дякую вам як першому заступнику голови Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення за доповідь.

Зараз згідно з Регламентом я прошу записатися на запитання до доповідача. У рамках обговорення і презентації законопроектів я прошу лише на них зосереджувати свою увагу. Дякую.

Пані Королевська, ваше запитання. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановний пане Сергію, шановні члени Комітету з питань соціальної політики, найперше я хочу подякувати вам за те, що ви змогли відкласти вбік ті питання, які нас роз'єднують, та одностайно підтримати це рішення. Ви об'єднали свої зусилля для того, щоб вирішити це питання не в політичній площині, а в площині державницькій та відповідальній.

Я хочу звернутися до всіх колег у залі, тому що в нас може бути багато запитань. Хто повинен відповідати? Яким чином? Але...

ГОЛОВУЮЧА. Додайте 15 секунд, щоб завершити.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. У нас є уряд, є ціле міністерство, яке відповідає за цей напрям. Тому ми просимо дати доручення і потім доповісти, яким чином, за який рахунок ми можемо врегулювати це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дайте відповідь, будь ласка.

КАПЛІН С.М. Наталіє Юріївно, дякую за запитання. Я хотів би сказати з приводу того, за який рахунок можна вирішити це питання безболісно для державного бюджету.

Ви знаєте, що на сьогодні діє норма в соціальному законодавстві, коли простий роботяга, селянин, дрібний підприємець сплачує із своєї зарплати єдиний соціальний внесок до Пенсійного фонду нашої країни у розмірі 22 відсотки. Так ось я хочу відкрити вам таємницю, яка не обговорюється. Всі ті, кому призначені зарплати, починаючи від 40 тисяч до 4 мільйонів гривень (а такі зарплати є, наприклад, у «Нафтогазі»), сплачують відповідно 22 відсотки тільки до 40 тисяч. Починаючи з 40 ніхто не сплачує!

Якщо ми встановимо рівні права, рівні обов'язки щодо сплати єдиного соціального внеску, це становитиме 10 мільярдів гривень, частина з яких може піти на потреби переселенців. Ці люди повернуться додому, коли стабілізується ситуація на Донбасі, і голосуватимуть там усе своє життя за єдину країну, бо тут вони побачили турботу, увагу і повагу з боку офіційної влади.

ГОЛОВУЮЧА. Наступне запитання від народного депутата Семенухи.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Самопоміч». У мене запитання до доповідача від комітету, наскільки я розумію. На сьогодні діє чинний Закон «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», згідно з яким прямі видатки на внутрішньо переміщених осіб компенсує держава-агресор. Я не розумію логіки. Ви пропонуєте замість того, що має сплачувати держава-агресор Росія, перекласти це на українських платників податків? То в чий інтересах тоді працює цей законопроект?

КАПЛІН С.М. Як засвідчив досвід, для переселенців, наших співгромадян, ви у Путіна взимку і снігу не випросите. Це наша відповідальність перед цими людьми, бо це наші громадяни.

Шановний пане Семенуха, я хочу наголосити, що ви як представник партії, яка весь цей час, скільки я спостерігав за вами, дбала про єдність країни, прагнула зшити країну, маєте пристати на позицію підтримки цих людей і не маніпулювати певними нормами чинного законодавства.

У нас склалася неймовірна несправедливість. Є такий олігарх Косюк, якому виділяють 2 мільярди дотації кожного року, по 400 гривень на курку! І по 400 гривень – на простого громадянина, який втік від війни і зараз знаходиться на неокупованій території нашої країни. Це абсолютна несправедливість.

Наталіє Юрївно, я ще раз хочу наголосити: джерел для того, щоб підтримати наших переселенців, забезпечити їм умови для проживання, для існування і роботи, у країні достатньо. Комітет твердо стоятиме на позиції захисту цих 2 мільйонів громадян і захистить їх.

ГОЛОВУЮЧА. Наступне запитання від народного депутата Юзькової. Вона передає слово Валерії Заружко. Будь ласка.

ЗАРУЖКО В.Л. Радикальна партія Олега Ляшка. Поясніть, будь ласка, яким чином ви пропонуєте позбавити принизливої процедури ідентифікації пенсіонерів-переселенців та водночас уникнути випадків шахрайства?

КАПЛІН С.М. Наразі ми розглядаємо проект постанови, у якому сформовано чіткий формальний курс для пошуку відповідного рішення. Сьогодні ми розставляємо маркери, робимо акценти на ключових питаннях, які ми повинні розв'язати. Я офіційно запрошуюю всіх представників фракцій, які тут присутні, до роботи в Комітеті з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення для розв'язання проблем з працевлаштуванням людей, для боротьби з безробіттям. Бо в нас є окремі фракції, всім відомі, які горляють про пенсіонерів, про переселенців, про створення нових робочих місць, і жодного їхнього представника немає в цьому комітеті. Зате там працюють представники «Народного фронту», «Блоку Петра Порошенка», «Опозиційного блоку» і завжди, коли розглядаються питання щодо соціального захисту переселенців, голосують одностайно, забуваючи про свої політичні, ідеологічні платформи, адже йдеться про людей, яких ми повинні захищати.

Запрошую вас особисто на засідання комітету. Можна навіть написати заяву про перехід до нашого комітету. Будемо раді співпрацювати.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Ленський ставить запитання. Будь ласка, пане Олексію.

ЛЕНСЬКИЙ О.О., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).* Прошу передати слово Купрієнку Олегу Васильовичу.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Купрієнко. Будь ласка. Запрошуємо вас до слова, шановний пане.

КУПРІЄНКО О.В. Фракція Радикальної партії Олега Ляшка. Запитання до представника, як він сказав, соціального комітету, хоча такого немає (і це, до речі, не комітет Капліна, а комітет Верховної Ради), представника президентської команди «Блок Петра Порошенка», який на четвертому році війни з трибуни закликає підвищити, впровадити, розробити, здійснити. Де чотири роки був комітет під керівництвом провладного депутата, який на кожному розі кричить

про захист прав, і переселенців у тому числі? Що зробив комітет, крім того, що чекав на законопроект Королевської?

КАПЛІН С.М. Шановні представники Радикальної партії, я хочу сказати вам, що цей проект постанови і в цілому робота комітету щодо захисту переселенців напряду стосуються вашої фракції, бо ми в такий спосіб захищаємо головного переселенця в цій країні, спонсора і справжнього лідера вашої партії – Ріната Леонідовича Ахметова.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Курило, ваше запитання. Будь ласка.

КУРИЛО В.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, самовисуванець).* Пане Сергію, на продовження запитання попереднього депутата (він дещо перехопив у мене ініціативу) я хотів запитати таке. Чи працює комітет цілеспрямовано над розробкою законопроектів, чи є якісь інші урядові законопроекти, які стосуються цього питання? Це перше запитання.

Друге запитання і до головуючих, і до вас як представника комітету. Чому під час розгляду проекту постанови стосовно тимчасово переміщених осіб у ложі уряду немає ані представників Міністерства соціальної політики, ані Міністерства з питань тимчасово окупованих територій, ані Пенсійного фонду, до якого найбільше запитань? Як таке могло статися?

КАПЛІН С.М. Я дуже популярно відповім на запитання щодо відсутності уряду.

Перше. Уряду, я так розумію, наплювати на долю 2 мільйонів наших співгромадян. Вони, мабуть, не бачать перспективи в роботі над тим, щоб зшити нашу країну, і в цьому напрямі, я так розумію, жодних кроків не робили, не роблять і не планують робити.

Друге. Окремо Міністерство соціальної політики так само дуже номінально умовно турбується про цю проблематику.

Третє. Хочу сказати, що для комітету це питання одне з найголовніших, адже серед шести членів нашого соціального комітету

(тільки вдумайтеся, скільки членів у бюджетному комітеті – 40, 50?) є три переселенці: экс-керівник комітету пані Денісова, секретар комітету Веселова і пан Куніцин. Тобто 50 відсотків членів комітету офіційно є переселенцями. Ми приділяли і приділятимемо цій проблемі надзвичайну увагу, і з новим, я так розумію, тимчасовим керівником комітету вона набуде ще більшого змісту, ще більшої активності. Ми проведемо...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Час на запитання завершився. Я так розумію, що «Батьківщині» не поталанило сьогодні записатися на запитання, хоча намагалися кілька разів. Але ви зможете виступити під час обговорення, коли будуть виступи від фракцій та народних депутатів.

Щодо вашого запитання, пане Курило, про участь уряду. Інформую вас, що в розгляді проекту постанови мав узяти участь Олександр Привалов, заступник міністра соціальної політики. Я попрошу секретаріат Верховної Ради спрямувати запит до Міністерства соціальної політики, чому немає пана Привалова, який заявлений на участь в обговоренні цього проекту постанови, або іншого представника профільного Міністерства соціальної політики. Думаю, що ми зможемо в п'ятницю під час «години запитань до Уряду» почути відповідь на це запитання.

Зараз прошу записатися на виступи від фракцій в обговоренні цього проекту постанови.

Від «Опозиційного блоку» виступатиме народний депутат Долженков. Йому передає слово народний депутат Мартовицький. Будь ласка, пане Долженков.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Шановні громадяни України! Зараз ми розглядаємо дуже болюче, нагальне питання. Це, можна сказати, соціальна рана на тілі нашого суспільства, яка кровоточить уже четвертий рік і яка стосується великої кількості громадян України, незважаючи на сарказм окремо взятих фракцій, «Самопоміч» зокрема. Цю проблему ми, насправді, комплексно не розв'язуємо.

На жаль, держава Україна не настільки багато виділяє часу для того, щоб комплексно підійти до вирішення питань соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. Внаслідок незалежних від людей подій вони вимушені були мігрувати на іншу територію України, фактично залишившись без роботи, без домівки, навіть без близьких, бо розірвано родинні зв'язки, оскільки певні люди можуть залишитися на неконтрольованій території, а інші – на контрольованій.

Яка ж реакція держави? Який же соціальний захист гарантує держава? На жаль, у перші роки збройного конфлікту держава спочатку вимагала отримання від зазначеної категорії громадян статусу внутрішньо переміщених осіб, а потім, у 2016 році, запровадила процедуру верифікації. Це принизлива процедура, тому що держава фактично встановила процедуру отримання пенсій залежно від постійного перебування і проживання людини на контрольованій території. Тобто людина, яка отримала статус внутрішньо переміщеної особи, відповідні довідки, але постійно там не проживає, не проходить процедури верифікації, і тим самим відсікаються 500 тисяч громадян України, які не отримують пенсійного забезпечення.

Зараз можна дуже багатьма термінами апелювати, як певні фракції це роблять, щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, щодо кваліфікації держави агресором, відповідно зняти з себе відповідальність щодо соціального захисту цих категорій людей. Але це громадяни України, від яких ми не маємо ані морального, ані юридичного права відмежовуватися. Відповідно держава Україна, до бюджету якої певний час сплачували податки ці категорії громадян, повинна гарантувати отримання належного рівня соціального, пенсійного забезпечення незалежно від місця їх проживання.

Ви лише вдумайтеся, реінтеграція Донбасу не повинна починатися із звільнення територій, вона повинна починатися з повернення держави обличчям до зазначених категорій населення у питаннях соціального захисту. Це люди, яким необхідно подати сигнал, які як мають статус внутрішньо переміщених осіб, так і постійно проживають на неконтрольованій території.

ГОЛОВУЮЧА. Від фракції «Блок Петра Порошенка» народний депутат Курило. Будь ласка.

КУРИЛО В.С. Шановні народні депутати! Шановні громадяни України! Шановні громадяни, які належать до категорії тимчасово переміщених осіб! Чотири роки тому розпочалася зовнішня агресія, яка призвела до того, що декілька мільйонів громадян України стали тимчасово переміщеними особами. Україна як незалежна держава вперше у своїй історії зіштовхнулася з тим, що ми маємо біженців, тимчасово переміщених осіб, і ніхто не знав, що конкретно робити в даній ситуації. На превеликий жаль, жодних інструкцій не було напрацьовано в Україні, тому що в нас таке явище трапилося вперше.

За ці роки уряд і держава багато зробили для цих людей. Я можу про це говорити, бо також належу до такої категорії людей. Водночас хочу зазначити, що є ряд моментів, на які необхідно терміново звернути увагу і які держава може достатньо легко вирішити, прибравши бюрократизм у нарахуванні пенсій та допомог. Нам необхідно передусім вирішити питання житла для цієї категорії громадян, тому що відсутність житла – це основна причина, яка змушує людей повертатися на ті території. Нам необхідно або вирішити питання підвищення розміру соціальної допомоги, або сплачувати за житло цих людей. Яка різниця? Або дайте житло, або оплачуйте це житло, але без цього ми не зможемо вирішити всіх цих соціальних питань.

Ще я хотів би звернути увагу на одне дуже важливе, на мій погляд, питання стосовно людей, які залишилися на окупованій території, особливо дітей. На сьогодні там відбувається реальне психологічне, політичне насилля над цими дітьми, їх спонукають до служби у військах, до раннього військового навчання, намагаються виростити ненависть до України. Цим повинні займатися передусім міжнародні організації, бо ми туди не маємо доступу. Тому я вважаю, нам необхідно про це говорити...

ГОЛОВУЮЧА. Додайте 15 секунд, щоб завершити.

КУРИЛО В.С. ...в Організації Об'єднаних Націй, ОБСЄ. Нам необхідно проводити постійний моніторинг щодо питань захисту дітей разом з міжнародними організаціями на тій території.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за виступ.

Від фракції «Батьківщина» запрошується народний депутат Одарченко для представлення позиції фракції. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ № 183, Херсонська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).
Дякую, пані Ірино. Фракція «Батьківщина», Херсонська область. Шановні друзі, сьогодні у Верховній Раді розглядається дуже серйозне питання, тому прикро, що в залі мало людей. Це, мабуть, тому, що мало тих, які проживають в областях, дотичних до зони проведення бойових дій чи до окупованих територій. А коли ти перебуваєш далеко від цих територій, проблеми людей, які живуть на прикордонних територіях, не сприймаються так близько. Людині дуже важко відчувати проблеми на певній відстані.

Ми зараз зобов'язані розглянути це питання. Я хотів би, щоб цей проект постанови було прийнято. Дуже справедливо казали деякі депутати, що збитки, завдані за період окупації, проведення воєнних дій, мусить відшкодувати Російська Федерація. Тож я хотів би запитати, чи робиться щось для того, щоб ці збитки були, дійсно, відшкодовані?

Шановні колеги, ми декілька місяців тому прийняли закон, за яким Росія визнається країною-агресором. Згідно з цим законом уряд у найкоротші терміни мусив створити комісію, яка мала б підрахувати консолідовані збитки, яких завдала Російська Федерація Україні, для того щоб пред'являти їх у судах. Потім ці нараховані збитки могли б бути покладені в основу компенсації тих витрат, яких зазнає Україна.

Я цікавився, на сьогодні уряд не зробив жодного кроку для того, щоб навіть сформувати комісію, яка підраховувала б такі збитки і подавала відповідні позови. Про які джерела надходження, крім українського бюджету, ми можемо говорити, якщо не зроблено навіть найменших кроків?

Під час Другої світової війни колишній Радянський Союз вже в 1943 році підрахував збитки, яких було завдано фашистською Німеччини, терміново пред'явив їх на Нюрнберзькому процесі, і Німеччина змушена була їх відшкодувати.

Я хотів би закликати провладну коаліцію, щоб вони спонукали Кабінет Міністрів, який вони обирали, створити механізми для того,

щоб ці кошти з'являлися в українському бюджеті. А поки цих коштів немає, поки нічого не зроблено, безумовно, треба ці питання вирішувати, у тому числі за рахунок бюджету України, щоб підтримувати громадян, які опинилися в такій скрутній ситуації.

Фракція «Батьківщина» підтримуватиме цей проект постанови (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Наступний виступ – Валерія Заружко від фракції Радикальної партії. Вона представить позицію цієї фракції. Будь ласка.

ЗАРУЖКО В.Л. Радикальна партія Олега Ляшка. Шановні колеги, мені дуже приємно, що, нарешті, ми дійшли до обговорення такого надважливого питання щодо переселенців. Бо хто такі переселенці? Це майже 2 мільйони українських громадян, які вимушені були покинути свої домівки, залишивши все своє майно та попереднє життя на не підконтрольній Україні території, які сьогодні нарешті, мабуть, будуть відновлені у своїх громадянських правах. Мені дуже хочеться наголосити, що ці люди вимушено покинули свої домівки, що вони поїхали не з власної волі. Тому ми вимагаємо негайно вирішити питання житла, достойного матеріального забезпечення для цих людей.

Фракція Радикальної партії Олега Ляшка минулого тижня подала відповідний законопроект щодо забезпечення житлом переселенців, прийняття якого дасть їм змогу нарешті отримати житло на території України або можливість пільгового кредитування, бо, на жаль, ці люди сьогодні не мають достатнього матеріального забезпечення, щоб орендувати житло.

Ми вимагаємо виплачувати пенсії без знуцання над пенсіонерами, які відпрацювали все життя та віддали своє здоров'я на користь Україні, а зараз не мають можливості отримувати пенсії та забезпечити себе необхідним: їжею, лікарськими засобами тощо.

Фракція Радикальної партії наполягає, що переселенці – такі ж громадяни України, як і всі інші, і вимагає відповідного ставлення до них. Ми наполягаємо, щоб вони були відновлені у своїх громадянських правах, щоб у них була можливість голосувати, як в усіх інших громадян України. Ми зробимо все можливе і неможливе для того, щоб підтримати цих людей. Мені дуже приємно сказати, що наша фракція одноставно підтримує проект Постанови «Про заходи із

посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб», який розглядається сьогодні в стінах парламенту.

Дякую вам за увагу (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧА. Останній виступ в обговоренні від фракції «Самопоміч». Альона Бабак (*Шум у залі*). Ви ще будете виступати? Тоді не останній.

Фракція «Самопоміч» підтримує цей проект постанови. Будь ласка, пані Бабак.

БАБАК А.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Я думаю, що в цьому залі абсолютно безглуздо з'ясовувати, яка політична сила дбає або каже, що дбає, про людей, які на сьогодні є переселенцями.

«Об'єднання «Самопоміч» не лише говорить про це, а й діє. Але, на жаль, нашої сили недостатньо для того, щоб у цьому парламенті були прийняті правильні рішення, орієнтовані на надання реальної допомоги цим людям. Завдяки голосам «Об'єднання «Самопоміч» було внесено зміни до програми «Доступне житло», до якої було включено переселенців.

«Об'єднання «Самопоміч» так само, як ці люди, ходило з вимогами під Кабінет Міністрів, щоб було внесено зміни до постанов щодо розробки нормальних механізмів забезпечення житлом переселенців. Бо за тими постановами потрібно було зібрати купу довідок, тому люди й страйкували під Кабінетом Міністрів. «Об'єднання «Самопоміч» було разом з ними.

«Об'єднання «Самопоміч» подавало поправки до Державного бюджету на цей рік щодо виділення 1,8 мільярда для того, щоб забезпечити реальне фінансування програми «Доступне житло» для переселенців.

Тому сьогодні з'ясовувати, хто тут більше кого любить, – це нонсенс. Треба діями доводити, що ми, дійсно, надаємо адекватну, повну допомогу цим людям. Ми завжди будемо захищати інтереси українських громадян, які потребують допомоги.

Шановні колеги, комітет подаватиме проект закону про внесення змін до Державного бюджету на 2018 рік у розмірі 1,8 мільярда на фінансування молодіжного і доступного житла, і тоді побачимо, хто дбає, а хто язиком ляпає в цьому парламенті.

ГОЛОВУЮЧА. Не встигли записатися від групи «Воля народу». Я надаю слово Сергію Шахову для виступу в рамках обговорення, а потім будуть виступи народних депутатів України. Будь ласка.

ШАХОВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, політична партія «Наш край»). Шановні колеги! Шановна пані головуюча! Група «Воля народу» буде підтримувати проект постанови № 2535а.

Сьогодні складна ситуація для всіх переселенців. Я сам переселенець. 1 мільйон 700 тисяч людей кинуті на узбіччя, з протягнутою рукою стоять без роботи, діти не можуть повноцінно навчатися, немає нормального житла, реально 9 тисяч 200 чоловік сидять кожен день на КПВВ у Станично-Луганському районі. Люди – в жебрацькому стані. Тому ми вимагаємо негайно розробити дорожню карту уряду щодо допомоги переселенцям.

«Воля народу» підтримує цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, я прошу записатися народних депутатів України для обговорення.

Народний депутат Ленський передає слово народному депутату Купрієнку. Будь ласка, пане Купрієнко.

КУПРІЄНКО О.В. Фракція Радикальної партії Олега Ляшка. Шановні колеги, якщо проаналізувати результати голосування за законопроекти, які приймаються в цьому залі, то побачимо цифри «226, 230, 240», тому кожна фракція чи група може сказати: прийнято завдяки нам. Не потрібно мірятися, хто тут краще захищає переселенців. Давайте краще подивимося в дзеркало і на тих людей, які вимушено покинули свої домівки, переїхали на мирну територію і нікому ні потрібні. Ніхто про них не дбає, не запитає, як вони живуть, чи є їм за що жити, чи є шматок хліба на столі.

А ми виходимо і наперебій з трибуни розказуємо, як їх захищаємо. Коли треба голосувати за бюджет, не голосуємо, кажемо, що там десь хтось хоче вкрати. Може, і хоче, то давайте тоді всіх покладемо на підлогу і скажемо: «Вам ані їсти, ані жити не буде за що, тому що там десь хтось хоче вкрати».

Ми – законотворці і маємо писати законопроекти, приймати їх так, щоб усім вистачало, щоб кожен громадянин України, який приїхав, неважливо звідки – з Криму чи з Донбасу (всі вони наші люди, і їм, за великим рахунком байдуже, який прапор у нас над головою), мав нормальні умови життя.

Тому давайте перестанемо махати політичними прапорами, а почнемо перейматися проблемами переселенців і не тільки переселенців, а й усіх людей, які потрапили в біду. Ми зобов'язані їм допомогти і будемо це робити, ми це робимо, і не на словах, а на ділі.

А якщо вже рахувати, хто кому більше винен чи не винен, то давайте це робити з приводу інших питань, а не щодо тих, які стосуються зламаних доль людей, що вимагають, просять, благають про нашу участь у поліпшенні їхнього життя. Давайте це зробимо.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за виступ.

Слово надається народному депутату Курилу. З місця будете виступати, пане Курило. Будь ласка.

КУРИЛО В.С. Виборчий округ № 113, Луганщина, «Блок Петра Порошенка». Шановні народні депутати! Шановні громадяни України! Я хотів би звернути увагу ще на два питання, які стосуються тимчасово переміщених осіб.

Перше дуже важливе політичне питання – щодо права голосу. Тимчасово переміщених осіб обмежили в праві голосу, тому що вони не мають права голосувати на виборах до місцевих рад, на виборах Президента, на виборах до Верховної Ради у мажоритарних округах. У Верховній Раді вже більше року зареєстровано відповідний законопроект. Гарний він чи поганий, але ми жодного разу навіть не намагалися включити його до порядку денного, щоб розглянути.

Минуло вже чотири роки, багато людей вжилися в місцеві громади, але при цьому не мають права голосу. Я вважаю, що так не

годиться для європейської держави. Ми повинні терміново вирішити це питання. Це відповідальність парламенту, а не уряду чи місцевих органів влади, тому давайте навколо цього найперше й об'єднаємося.

Друге питання, на яке хотів би звернути увагу уряду. Луганська область завжди була найвіддаленішою від Києва і, можливо, найзанедбанішою в цьому плані. Але війна всі проблеми Луганської області ще більше погіршила. Насамперед я маю на увазі питання логістики. Нехай хто-небудь спробує доїхати сьогодні до Луганської області. Автотранспортом це буде 18-20 годин по бездоріжжю, яке починається особливо після Харківської області. Якщо залізничним транспортом, то на це у вас піде доба, і треба сідати в потяг, який відправляється о 23 годині з Києва, а приїдете ви рано-вранці або навпаки. Крім того, «Укрзалізниця» скасувала прямий потяг «Київ – Лисичанськ», і сьогодні можна доїхати тільки проїзними потягами, на які ви не візьмете квитка, бо за місяць їх уже немає.

Тому я звертаю увагу і уряду, і «Укрзалізниці», і відповідного міністерства на це питання. Не можна забувати про цих людей, які й так постраждали від війни.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за виступ.

Наступне слово надається народному депутату Мельниченку. Будь ласка.

МЕЛЬНИЧЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 193, Хмельницька область, самовисуванець). Виборчий округ № 193. Це, дійсно, велика проблема, я навіть сказав би, не проблема, а величезна біда тих людей, які змушені покинути свої домівки, в яких вони виростили, і переїхати до інших міст, які не мають змоги ходити на могили своїх батьків. Завдання влади – зробити все, щоб вони мали змогу працювати, вирощувати своїх дітей, щоб відчували себе повноцінними людьми в нашій державі, на своїй рідній землі.

На жаль, сьогодні в залі дуже мало депутатів, і хочеться вірити, що дасть Бог, у нас будуть голоси, щоб прийняти цей документ. А то з трибуни депутати, представники різних партій, говорять дуже багато гарних слів, але, як кажуть, від слова до діла – пустиня Сахара. Тому

хочеться, щоб ці люди не на словах, а насправді відчули матеріально, морально, що їх підтримують і влада, і народні депутати.

Працюймо і разом зробімо багато гарних справ для цих людей, громадян України, і все буде добре.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за виступ.

Наступним виступатиме Мустафа Найєм. Запрошую вас до слова. Будь ласка.

НАЙЄМ М.-М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Я хотів би звернутися не тільки до тієї частини залу, яка ініціювала цей проект постанови, а й до всіх наших колег з БПП, «Народного фронту» і коаліції. Справа в тому, що в нас, дійсно, зараз велика проблема з пенсійним забезпеченням всіх цих людей і на нашій території, і на окупованій. Ми не можемо заборонити їм отримувати пенсію, це їхня власність за всіма міжнародними правами. Це перше.

Друге, що стосується переселенців. Ми досі не врегулювали питання щодо голосування. У нас лежить законопроект про надання права на голосування всім переселенцям, у тому числі людям, які зареєстровані переселенцями в наших містах. Саме тому, що ми заборонили отримання пенсій, зараз повністю спотворено статистику щодо переселенців, тому що деякі з них, ви про це знаєте і це правда, переїжджають, наприклад, до Краматорська або Маріуполя, реєструються там як переселенці, отримують пенсію і їдуть назад. На сьогодні вони, за даними Державної служби статистики, є переселенцями. Якщо ми надамо їм право на голосування, його отримають у тому числі й ті люди, які так чи інакше впливатимуть на місцеві вибори, на вибори мерів у містах, що зараз розташовані біля лінії розмежування.

Третє. Якщо ми вже говоримо про переселенців і про їхні права, то, вибачте, досі уряд не вніс змін до постанови, якою визначається перелік товарів, дозволених для переміщення через лінію розмежування. На жаль, у ньому визначаються товари, які не можна перевозити. Наприклад, заборонено перевозити каву чи кавомолки. У всіх країнах встановлюється, що заборонено перевозити через лінію розмежування, а не те, що можна перевозити. Ми багато разів просили це змінити.

Четверте, що стосується КПВВ. Ті громадяни, які хоча б один раз були на пунктах пропуску, знають, які питання там виникають. Люди по шість годин стоять у черзі, не маючи права з неї вийти, стоять без туалетів, без наметів, без прикриття, стоять родинами, у машинах, це відбувається і взимку. Але є можливість переїхати простіше, якщо заплатиш гроші. Це корупція на КПВВ, яка відбувається сьогодні.

Головна проблема в тому, що зараз ці пункти пропуску невідомо на чиєму балансі. Місцева влада їх не бере, уряд цього питання не вирішив, і за три роки ці КПВВ повністю зруйновані, там немає можливості перетинати. Це теж стосується переселенців.

Насамкінець я хотів би звернутися до представників Партії регіонів і тих людей, які ініціювали цю історію. Скажіть, будь ласка, чому у вас вистачає адмінресурсу для того, щоб врегулювати свої питання в металургії, в енергетиці, щодо тарифів, тут, у залі, з Порошенком – щодо голосувань, але для вирішення питань переселенців у вас не вистачає адмінресурсу, щоб натиснути на уряд, і ви вносите такі проекти постанов. Ви застосовуєте ваш адмінресурс в уряді, коли намагаєтеся вирішити питання щодо тарифів для Ріната Ахметова або щодо облгазів для Фірташа, а коли питання стосується переселенців, то піднімаєте тут галас.

Будь ласка, використовуйте цей ресурс для всіх, а не тільки тоді, коли це потрібно для ваших кишень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Зараз 5 хвилин надається народному депутату Капліну, якому передає слово його колега Сугоняко. Це останній виступ в обговоренні. Прошу.

КАПЛІН С.М. Я хотів би звернутися не до своїх шановних колег народних депутатів, а до переселенців – громадян, які опинилися в цій надзвичайно серйозній скруті. Я думаю, за кількістю лідерів фракцій, народних депутатів у залі, пустою ложею уряду ви абсолютно зрозуміли, що жодних зрушень у питаннях впорядкування ваших прав, соціального захисту, допомоги за цього складу парламенту не буде ніколи.

З екранів телевізорів ви бачите і чуєте багато різних «говорящих голів», яких, на жаль, сьогодні, коли вирішується ваша доля, коли

формуються ключові маркери, акценти у новій українській парламентській політиці, пов'язаній із захистом ваших інтересів, у залі немає. Де новоявлений дід Панас української політики Вадим Рабінович, який захищає вас з трибуни *NewsOne* кожного дня? Чому він зараз з трибуни Верховної Ради України не захищає ваших інтересів, не рве, як там, тут свою сорочку? Де він, скажіть? Ми від комітету, я – від двох наших партій чи вже трьох, п'ятьох, всього лівого руху країни, звертаємося до голови фракції «Опоблок»: притягніть його сюди на віжках, за петельки притягніть, нехай позахищає хоча б хвилину тут, на робочому місці, інтереси переселенців, на голоси і увагу яких він розраховує. Це перше.

Друге. Очевидно, що Україні потрібен новий парламент, обраний тими людьми, які тікають від війни, які за мир, за єдність нашої держави, за наших переселенців. Дорогі співвітчизники, на наступних виборах ви маєте обрати нові політичні сили, які захищатимуть вас. Сам Господь Бог знає, хто завтра буде переселенцем. Я не виключаю, що третина парламенту буде переселенцями, якщо ми далі будемо так керувати, так будемо ігнорувати соціальну політику, так будемо ігнорувати питання створення нових робочих місць, так будемо ігнорувати питання підвищення пенсій і захисту національних інтересів, національної економіки. Один Бог знає, що завтра буде з країною, якщо ми не з'єднаємо, не зшиємо спочатку цілі покоління нашої держави, потім – території, доки не об'єднаємося, щоб захищати наш суверенітет, нашу територіальну цілісність, доки не зшиємо парламент у ті моменти, коли потрібно бути єдиними.

Я звертаюся до вас, пані головуюча Ірино Геращенко, з тим, щоб ми сьогодні не гралися в ці дешеві маніпуляції з так званим голосуванням за цей проект постанови, аби ми не робили тих помилок, які свого часу наробив український парламент усіх скликань, коли ігнорував людей, які там проживають, і перенесли голосування щодо цього питання на наступний день, коли ми зможемо продемонструвати 2 мільйонам наших співвітчизників і всьому світу, що доля цих людей, які за мир, за Україну, за єдність, за європейське майбутнє цієї країни, не байдужа присутнім тут парламентаріям, аби ми зробили хоча б крок, щоб повернути довіру цих громадян, щоб вони не плювали в екрани телевізорів, коли дивляться на шабаш, який тут влаштовується з неголосуванням за цей проект постанови.

Я зі свого боку як виконуючий обов'язки голови профільного комітету, розділяючи, думаю, позицію всіх членів комітету, обіцяю відкрити цілий фронт боротьби за соціальні права цих наших співгромадян, обіцяю об'єднати асоціації та рухи переселенців в одну потужну силу і захистити їх права, якщо цього не може зробити уряд, якщо уряду наплювати, якщо наплювати українському парламенту.

Повторно звертаюся до «Опозиційного блоку». Знайдіть тих, які начебто захищають інтереси переселенців і всіх людей півдня, сходу, і притягніть сюди, на робоче місце, щоб вони висловили свою позицію і на ділі зеленою кнопкою, а не паскудною балаканиною з телеекранів на куплених ефірах захищали цих людей! Це наша вимога, і це буде абсолютно справедливо і правильно. Кінець популізму, початок нової конструктивної роботи щодо захисту цих громадян!

Я прожив вісім років...

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, я як завсідник відвідання парламенту в середу можу зазначити, що сьогодні присутні навіть більше депутатів, ніж будь-коли, хоча дуже небагато, і це не правильно.

Було згадано прізвище одного народного депутата, який сьогодні відсутній, тому ми не можемо йому надати слово (*Шум у залі*).

Я перепрошую, від вас піднімав руку лідер фракції пан Бойко. Тож я надаю слово для репліки голові фракції «Опозиційний блок», оскільки згадувалася фракція в негативному контексті. Будь ласка.

Я продовжую роботу пленарного засідання на 5 хвилин.

Прошу, пане Бойко.

БОЙКО Ю.А., член Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую. Шановна пані спікер! Шановні парламентарії! Я впевнений, що той, хто хоча б раз спілкувався з переселенцями, підтримає проект, який спрямований на надання їм допомоги. Тому що всі, які виступали, сказали в цілому правильно, що ті 1,5 мільйона людей як ніхто потребують допомоги нашої держави. Але я бачу, що сьогодні в парламенті просто мало депутатів, і хоча практично всі, я впевнений, підтримають проект, є небезпека, що він не пройде.

Тож, пані Ірино, я хочу, щоб цей проект постанови було поставлено на голосування, і прошу парламент його підтримати всіма голосами тих, які є в залі. Це буде добрий сигнал для людей. Але якщо навіть не вистачить голосів для прийняття, то пропоную, щоб усі фракції, які брали участь в обговоренні, підготували такий самий проект постанови і внесли його на розгляд наступного тижня для того, щоб він мав гарантований прохід через зал.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, згідно з Регламентом ми маємо зараз надати заключне слово автору проекту постанови пані Королевській. Після того переходимо до голосування.

Будь ласка, пані Наталіє, 2 хвилини.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги, дуже дякую за те, що ми сьогодні обговорили цей проект постанови, і за те, що в нас все-таки є шанс продемонструвати всьому світу, що Україна піклується про своїх громадян. Прошу зараз мобілізувати всі свої зусилля і, незважаючи на наші політичні погляди, підтримати людей, які чекали на розгляд такого комплексного питання в залі Верховної Ради України чотири роки, щоб люди побачили, що народні депутати передусім відповідальні люди.

Прошу підтримати наш спільний проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, ми зараз переходимо до голосування за проект Постанови «Про заходи із посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб». Я прошу всіх повернутися до сесійного залу.

Разом з тим під час обговорення лунали абсолютно справедливі зауваження від представників фракції «Самопоміч» про те, що в тексті проекту постанови необхідно врахувати норми законодавства, уже прийнятого Верховною Радою України, зокрема щодо того, що на сході України відбувається не конфлікт, а війна, тому що ми визнали Російську Федерацію країною-агресором. Тому, шановний пане Семеху, я прошу сформулювати цю норму, яку ви хочете внести до проекту постанови.

Шановні колеги, я наголошую, що під час обговорення фракція «Самопоміч» звернула увагу сесійного залу на те, що в тексті проекту постанови не враховано норм нового українського законодавства, за якими Російську Федерацію визнано країною-агресором, тому ми не можемо голосувати за прийняття проекту постанови за основу.

Тож зараз я поставлю на голосування... Хвилину, ми саме консультиємося з секретаріатом Верховної Ради, як правильно це зробити в контексті нових реалій і прийнятого законодавства.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про заходи із посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб» ([№ 2535а](#)) тільки за основу, враховуючи зауваження, які прозвучали під час обговорення цього проекту, і те, що багато його новел не відповідають прийнятому закону про реінтеграцію Донбасу. Прошу, шановні колеги, визначитися щодо проекту № 2535а. Прошу голосувати.

«За» – 118.

Рішення не прийнято. У нас немає потенціалу.

Продемонструйте, будь ласка, по фракціях.

Але я вважаю, що сьогоднішнє обговорення ще раз показало сесійному залу, наскільки актуальною є проблематика внутрішньо переміщених осіб, і ми таки повинні вийти, як уже неодноразово наголошувалося на засіданнях Погоджувальної ради, на день, коли в комплексі розглянемо всі законопроекти, які накопичилися у Верховній Раді щодо проблем внутрішньо переміщених осіб.

Шановні колеги, хочу нагадати, що сьогодні о 15 годині в сесійному залі Верховної Ради України відбудуться парламентські слухання на тему: «Національна інноваційна система: стан та законодавче забезпечення розвитку». Я прошу колег долучитися до парламентських слухань.

Нагадую також, що сьогодні середа – день роботи в комітетах. Дуже прошу всіх колег відвідувати засідання комітетів, щоб там був кворум.

Ранкове засідання Верховної Ради України оголошую закритим, а завтра о 10 годині ми продовжимо роботу. Планується насичений день, тому прошу всіх депутатів бути на робочих місцях.

До побачення. Дякую всім за важливий пленарний день і обговорення.